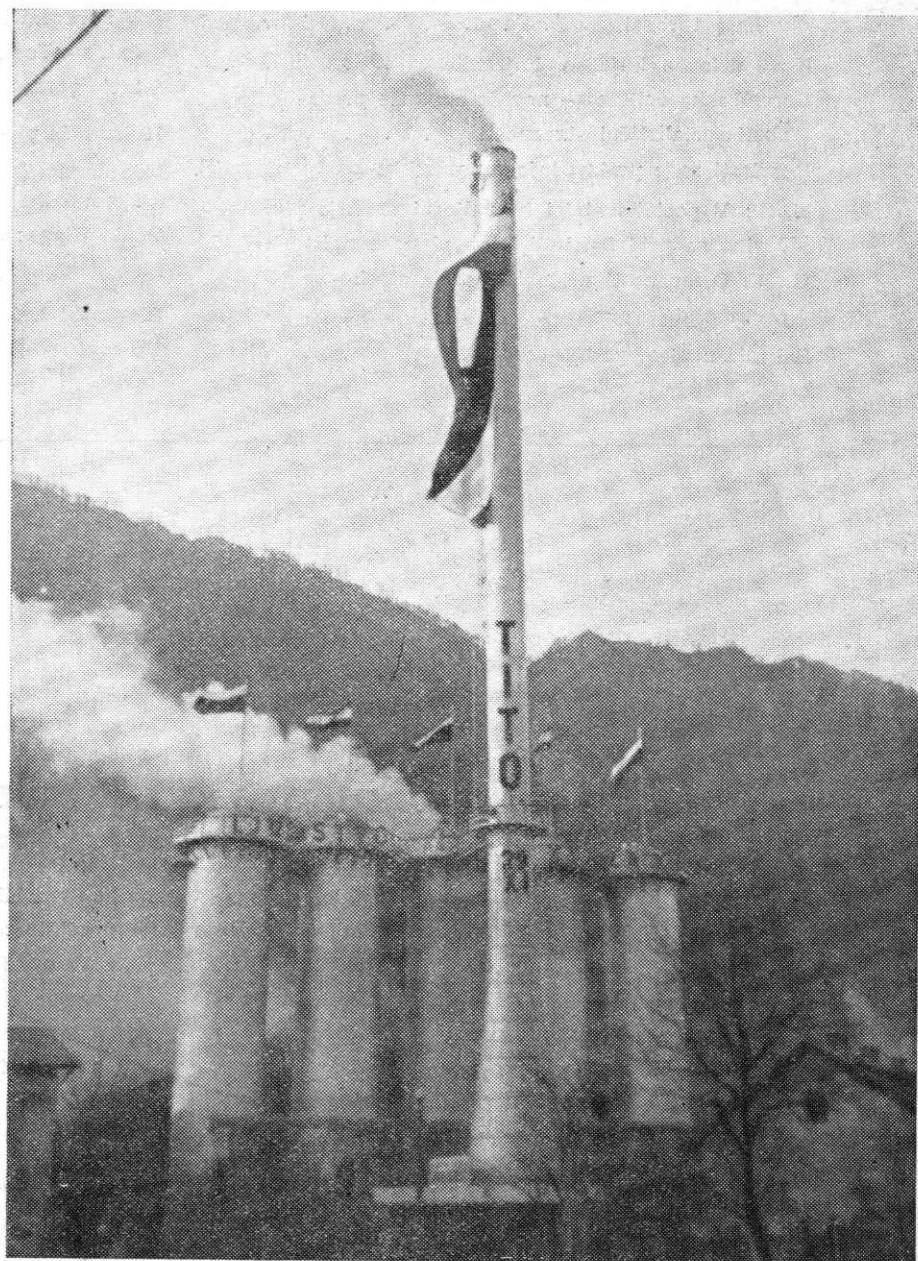

ŽELEZAR

MESEČNIK DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

*Osem delovnim ljudem
srečno in uspehov polno
~~~~~ Novo leto 1953*

12

DECEMBER

1952

Kaj boste brali v tej številki:

Novoletna poslanica glavnega direktorja tov. Ro-		Dogodki zadnjih tednov	
preta Viktorja	1	Praznovanje Dneva Republike	13
Iz XI. zasedanja DS naše železarne	2	E. Ž.: Na Javorniku so počastili spomin padlih	
Takih ljudi nočemo v našem kolektivu	3	z odkritjem spomenika	14
Spominu Kežarja Martina	4	A. H.: Nekaj o ljubiteljih psov na Jesenicah	15
Priznanje delu	5	Fizkultura in šport	
I. kongres livarjev Srbije	6	Uspešno delo TVD »Partizan« Jesenice	15
Bračič: Problem odtujevanja skupne lastnine		Uspeh keglačev »Gregorčiča«	16
v naši tovarni	7	V zdravem telesu — zdrav duh	17
Nove delovne knjižice. Pojasnila	8	Šah na Jesenicah postaja množičen šport	17
Decembrske volitve — nov dokaz naše preda-		Zlet gorenjskih smučarjev	18
nosti socialistični stvarnosti	9	Kultura in prosveta	
Rezultati naše proizvodnje v novembru 1952	11	Edo Žagar: Mire Pucove »Operacija« na javorni-	
E. Ž.: V pocinkovalnici in valjarni srednje plo-		škem odru	18
čevine so prvi izpolnili letno plansko nalogo	11	Polde Ulaga: Bili smo v Trbovljah	19
U. P.: O možnosti pridobitve višje strokovne iz-		Nekaj iz našega Mestnega gledališča	20
obrazbe delavcev	12	Slovenski kvintet je navdušil jeseniške železarje	
Zahvala svojcev padlih borcev	12	Po svetu — Oglasi — Zahvala	

Ob zaključku prvega letnika »Železarja«

S to številko je zaključen prvi letnik našega »Železarja«, ki je bil ali vsaj skušal biti zvest spremljevalec vseh naših uspehov, napak, dela in življenja tako v naši železarni, kakor tudi izven nje. Uredništvo ve, da ni v polni meri izpolnilo vseh zahtev naših bralcev in zato nosi na eni strani krivdo uredništvo, na drugi pa bralci sami, kajti vse premalo so dopisovali, vse premalo tudi sami prispevali k izboljšanju, pestrosti in aktualnosti našega »Železarja«. Toda prvo leto izkušenj in težav je za nami. Uredništvo bo skušalo z novim letom vsestransko izboljšati naš list, tako glede opreme, pestrosti in kvalitete, na njegove strani pa bo tudi vneslo še več zanimivosti, zlasti iz tehnike, posebno rubriko za dopise iz obratov in kotiček za naše žene in gospodinje. Seveda pa vse to ne more uspeti, če ne bodo z dopisovanjem, nasveti predlogi in

željami pomagali prav vsi člani našega kolektiva, saj jih bo uredništvo rade volje upoštevalo in sprejelo. Zato ne pozabite »Železarja«, ki je Vaš list in namenjen prav Vam, pišite kaj bi po Vašem lahko izboljšali v »Železarju«, dopisujte vanj in pošljite dopise na naslov: »Uredništvo »Železarja«, Glavna pisarna, soba št. 30.

Ob tej priložnosti se uredništvo »Železarja« vsem sodelavcem, dopisnikom in fotografom najlepše zahvaljuje za sodelovanje v pretečenem letu z upanjem, da mu ostanejo zvesti tudi v bodoče.

»Uredništvo razpolaga tudi še z nekaj izvodi vseh števil »Železarja« in kdor želi kompletirati letnik, lahko to še stori. Interesenti, ki niso zaposleni v železarni, se na »Železarja« lahko naroče direktno na uredništvo. Naročnike bomo nabirali do 31. januarja 1952.

Uredništvo »Železarja«

Tovariši in tovarišice, člani našega delovnega kolektiva!

Ob slovesu starega leta in ob vstopu v novo leto 1953 Vam najiskreneje čestitam in želim osebnega zadovoljstva, blagostanja in zdravja Vam in Vašim družinam, pravtako pa Vam tudi želim vsestranskih uspehov pri našem skupnem delu na poti k novim delovnim zmagam v našem podjetju.

Važno in nujno je, da stopamo v novo leto 1953 zavestno, z jasno perspektivo in ciljem, ki mu moramo posvetiti kot člani socialistične skupnosti vso svojo revolucionarnost, vse svoje sile, znanje in čas. Važno je tudi, da gremo v novo leto politično pripravljeni, s čemer mislim poznanje naše notranje in splošne zunanje-politične situacije, da nadaljujemo tudi v novem letu našo borbo v pogojih kakršni dejansko so — brez utvar na eni in brez predsodkov na drugi strani.

Kljub novi letnici bo naše življenje in delo teklo naprej v svojem socialističnem razvoju, kot bo šel svet svojo razvojno pot naprej in bedak bi bil kdor bi pričakoval, da bo z novim letom zemlja obstala, ali celo zasukala svoje vrtenje v obratno smer. Dobo v kateri živimo lahko okarakteriziramo za čas nepomirljivega boja imperialističnih sil Vzhoda in Zahoda za svetovno politično in gospodarsko nadoblast, ko ni izgledov, da bi bila ta težnja slej ko prej odstranjena ali vsaj zmanjšana. Na drugi strani pa je naša doba doba revolucionarnega prebujanja malih in zaslužjenih narodov vseh barv in ras, ki spoznavajo in se zavedajo svojega človeškega dostojanstva in nočejo biti več psi in ponižni hlapeci izkoriščevalskim težnjam ljudi z najslabšimi moralnimi kvalifikacijami.

Razvoj gre svojo pot naprej in ne deli leta v mesece, tedne in dneve. Marx in Engels sta še v prejšnjem stoletju pisala teorijo revolucionarne poti delovnih množic in nista določila ne leta, ne dneva, ko bo vstala ta revolucionarna delovna množica v borbo za svojo samoohranitev, za svoje pravice in svobodo, pač pa sta točno določila politično in ekonomsko situacijo v kateri bo ta borba nujna in edino naravna. In danes vidimo, da je v tej borbi bistveno in odločilno že dvakrat klonil monarho-kapitalistični kolos, ki — hočeš nočeš — prepušča svoje pozicije in oblast v defenzivnem boju.

En sam bežen pogled nazaj nam že določi mesto naše nove Jugoslavije v tej revolucionarni borbi z reakcionarno zaostalostjo. Še več. Brez samohvale lahko trdimo, da je naša narodnoosvobodilna borba in današnja borba za socializem vzgled vsem zaslužnim in izkoriščanim narodom sveta, pa tudi vsem delovnim ljudem kapitalističnih in revizionističnih držav. To ime in vzgled si moramo ohraniti in se moramo za doseg cilja — za socializem

— boriti, dvigati in poglobljati svojo politično zavest in dnevno osvajati nove načine in oblike dela. S tem, da smo se uspešno uprli hegemonističnim pohlepom političnega in ekonomskega zaslužnjevanja s strani Sovjetske zveze in njenih satelitov, s tem, da smo že prehodili ogromno politično in ekonomsko razvojno pot v vsakodnevnem trudu in boju za zgraditev socializma pri nas, naša borba in naporji še niso končani. Decentralizacija in demokratizacija upravljanja v gospodarstvu in ljudski oblasti je šele baza in porok našega nadaljnjega pravičnega razvoja in graditve socializma v naši domovini. Poostriiti moramo borbo, da bo načelo socialistične demokracije resnično prodrlo v bistvo ljudskih množic in jih pritegnilo k najširšemu sodelovanju in odločanju o svojem socialističnem razvoju.

Za graditev socializma in socialistične preobrazbe družbe je naš delovni kolektiv vložil vse svoje znanje in sile in kot spreminja naše podjetje svoje zunanje lice, tako spreminja tudi notranje — spreminja se človek, njegova samozavest svobodnega socialističnega delavca — ustvarjalca. Poudariti pa moram, da socialistična zavest naših delavcev in uslužbencev ni na takšni višini kot jo tempo naše socializacije zahteva. Še vse premalo se zavedamo pravic in dolžnosti, ki jih dejansko imamo z odpravo birokratskega sistema vodenja gospodarstva po državnih organih in s prevzemom podjetja v samoupravo.

Po preteku dveh in pol let samouprave delovnega kolektiva s podjetjem in iz izkušenj, ki si jih je v dveh letih pridobil Delavski svet in Upravni odbor vidimo, da je bilo razbitje birokratskega upravljanja nujno in edino pravilno v smislu socialistične demokracije in v smislu našega gospodarskega procvita. Ugotajamo lahko, konkretno v našem delovnem kolektivu, da sta prav Delavski svet in Upravni odbor posegla pravilno v jedro dela in življenja v naši proizvodnji in, da je revolucionarna miselnost in predanost članov istih pripomogla, da se je notranje in zunanje lice podjetja v tako kratkem času bistveno spremenilo za našo skupno korist. Na podlagi doseženih rezultatov Delavskemu svetu in Upravnemu odboru lahko zaupamo tudi v bodoče, saj sta porok za nadaljnji socialistični razvoj našega podjetja. Vse premalo pa se zaveda težkih nalog celotni kolektiv, ki je za njih izvrševanje v prvi vrsti soodgovoren.

Nujnost položaja socialistične Jugoslavije v svetu, dokončne izgradnje socializma in naše gospodarske in obrambne moči, zahteva od nas v novem letu še večji tempo dela v proizvodnji, zahteva revolucionarno borbo vsega delovnega kolektiva in

slehernega posameznika. Povišani proizvodni plan in s tem v zvezi povišana stopnja akumulacije nam narekuje še večjo štednjo z materialom, še večjo disciplino na delovnih mestih, predvsem pa revolucionarnost, odločnost, tovarištvo in nesebičnost. Poleg proizvodnih nalog pa bomo morali v novem letu dograditi vrsto objektov kapitalne izgradnje, kot dograditev plažarskih naprav, dograditev predelovalnih obratov, preselitev v Hrenovico itd.

Delovni ljudje, predani socializmu, zaupajoči v našo pravilno pot nenehne borbe za boljšo prihodnost nas in naših otrok, ki nam jo kaže Zveza komunistov Jugoslavije — prekaljena v revolucionarnih borbah pod še težavnejšimi pogoji kot so danes, bomo lahko premagali vse napore in težave v za-vesti, da si sami s svojimi žulji in znojem ustvar-

jamo svoje lastno blagostanje, obrambno moč in s tem tudi trdno politično neodvisnost.

Tovariši in tovarišice!

S takimi ogromnimi nalogami vstopamo v novo leto 1953. Želim Vam, da gremo v novo leto z jasno perspektivo socializma po trdni poti, ki nam jo kaže naš učitelj tovariš Tito, revolucionarno borbeni in politično oboroženi z znanjem naših velikih predhodnikov.

Vse to Vam želim zato, da bomo ob letu lahko slavili nove delovne zmage, ne le v korist nas, tem, več v korist socialistične skupnosti vseh narodov Jugoslavije.

Glavni direktor:
Ropret Viktor

Iz XI. zasedanja Delavskega sveta naše železarne

V dvorani doma »Svobode« je bilo 2. XII. 1952 ob navzočnosti 82 članov XI. zasedanje našega Delavskega sveta, ki je ob tej priložnosti volil svoje zastopnike v Svet proizvajalcev in reševal tekoče probleme.

Kandidatni listi, ki jo je zaradi lažjega poteka volitev predložil UO so člani DS pridali še enega kandidata in vnesli gotove popravke in nove predloge, tako da je listo sestavljalo 25 kandidatov, od katerih se je 12 volilo. Izvoljeni so bili:

Jasnič Dante 79 glasov, Knific Mirko 72 glasov, Bratanič Stanko 76 glasov, Komic Alojz 61 glasov, Kunstelj Jože 60 glasov, Torkar Henrik 60 glasov, Tomaž Peter 54 glasov, Globočnik Franc 38 glasov, Paplar Franc 47 glasov, Marković Alojz 47 glasov, Rabič Anica 56 glasov in Žbontar Peter 43 glasov.

Volilo je od 100 članov DS 82 članov, 10 je bilo upravičeno, 8 pa neupravičeno odsotnih.

Po izvršenih volitvah je predsednik UO tov. Dolinar Maks poročal in odgovoril na posamezna vprašanja iz zadnjega zasedanja.

V prvi vrsti se je dotaknil 100% izvršitve plana v našem podjetju. Vsi potrebni tehnični ukrepi so podzvzeti in tako dane vse možnosti, da plan tudi dosežemo. O normativu delovne sile je poročal, da je ustaljen in da ga nova postrojenja ne smejo povečati, saj se mora po sklepih VI. kongresa ZKJ le povečati storilnost dela in izboljšati mehanizacija ob istem normativu delovne sile.

Predsednik UO je tudi poročal o izplačilu nadur uslužbencem računovodstva ob priliki ažuriranja. UO je postavil posebno komisijo, ki so jo sestavljali sekretar tov. Bračič, personalni referent tov. Pogačar in članica DS tov. Cegnarjeva. Prebrano je bilo poročilo te komisije, iz katerega je razvidno, da je bilo potrebno te nadure v računovodstvu opraviti.

V diskusiji o tem vprašanju je glavni direktor tov. Ropret nakratko nakazal, da se je 1. 1947 spre-

jeta centralizacija knjigovodstva izkazala za nemo-gočo. Ob decentralizaciji knjigovodstva pa lansko leto ni bilo mogoče dobiti jasne slike o stanju podjetja zaradi nezmožnosti knjigovodstva. Bilanca je bila za leto 1951 slabo sestavljena, zato smo takratnega računovodja tudi morali odpustiti. Sedanji računovodja pa je lahko le z velikim trudom in nadržnim delom spravil računovodstvo v red in prišel tako tudi do točnih in realnih podatkov. Le ob ažurnosti knjigovodstva je bilo mogoče, da je komisija za sestavo družbenega plana za leto 1953 tudi dobila zahtevano 10-mesečno poročilo.

Po tej diskusiji je DS odobril že izplačane nadure.

Tov. Dolinar je nato poročal v vedno številnejših primerih tatvin v našem podjetju, ki presegajo po vrednosti že polmilijonsko vsoto. Iz članka sekretarja tov. Bračiča in članka o samih tatvinah v tej številki »Železarja« je razvidna problematika tega perečega in za nas vse prav nič častnega problema. V diskusiji so člani DS vsi izrazili odločno zahtevo, da se vse primere tatvine kaznuje s takojšnjim od-pustom in, da se da tov. glavnemu direktorju pri tem polna zaupnica. Nakazali so tudi škodljivost go-tovih pojavov, kot n. pr. v mehanični delavnici, kjer so hranili odpuščenemu Ažmanu delovno mesto in celo njegov predal z orodjem. Šele na odločno inter-vencijo UO so to mesto ponovno zasedli. Jasno je, da je tudi premajhna budnost obratovodstev, pa tudi potuha obratovodstev v takih primerih vzrok številnim krajam. Samo budnost nas vseh in dosled-nost pri pobijanju kriminalitete bo prinesla uspešne rezultate.

Mnenje, da so kraje pogoste prav zato, ker ni v železarni male prodaje oziroma možnosti nabave drugo ali tretjevrstnega blaga, ni upravičeno, saj so delavci v neštetih primerih dobili potreben material, ki so zanj prosili in proti minimalni odškodnini so bile seveda z vednostjo vseh merodajnih faktorjev

dovojene tudi izdelave različnih predmetov v tovarni. V prihodnji številki »Železarja« bomo objavili tudi natančna navodila kako in za kaj lahko prosijo člani našega kolektiva pri nabavi in izdelavi v Železarni, seveda le če je res samo za njihove lastne potrebe.

Sekretar OK ZKS tov. Zlatnar je pri tem poudaril, da zahteva razvoj našega političnega gospodarstva tudi vedno večjo socialistično zavest ljudi. Pri tem lahko veliko naredi Sindikalna organizacija, vendar morajo tudi drugi forumi, kot DS in UO storiti vse za čim uspešnejšo vzgojo naših ljudi. Vsi ti negativni pojavi pričajo, da v naše ljudi še ni prodrla naša nova socialistična zavest in v tem pogledu bo treba še veliko narediti. Tudi preliv v tovarno polproletariata, ki še nima zavesti škodljivo vpliva. Jasno je, da se mora z isto silo, kot se razvija naše gospodarstvo, razvijati tudi politično delo vzgajanja naših ljudi.

V nadaljnjem je obravnaval DS primer tov. Rovana, kjer se je ugotovilo, da tov. Rovana ni storil kaznivega dejanja, saj je s težavnim nabiranjem starega železa prišel do zaslužka na pošten način in se zato njegova kazen, da mora za 3 mesece na nižje delovno mesto, razveljavi.

Potem se je razpravljalo v problemu 1,5 t elektropeči, ki že leto dni ne obratuje in se s tem povzroča velika škoda, v zvezi s tem pa tudi velike nihaje električne napetosti, ki jih zlasti v večernih urah povzroča peč in s tem škoduje številnim napravam in elektromotorjem. 1,5 t elektropeč ima konstruktivno napako in kapitalna izgradnja je že

napravila naročilo za transformator in popravilo te peči. Pri obratovanju 8 t elektropeči, pa je treba zelo paziti, da ne zvišujemo DES-ovih konic in ne povzročamo nepotrebno škodo na drugih napravah.

Nato je bil tudi prečitani seznam nagajencev, ki so sodelovali pri gradnji novih objektov kapitalne izgradnje in imajo za njihovo dovršitev največ zaslug, v skupni višini 1.014.000 din, kar je DS odobrila. Razpravljalo se je še o dosegu 100% letnega plana za kar mora vsak obrat napeti vse sile, o prošnji metalurškega instituta v Ljubljani za podporo v višini 1.000.000 din in o ostalih problemih, ki so deloma tudi razvidni iz sprejetih sklepov.

Ob zaključku zasedanja DS so bili enoglasno sprejeti še sledeči sklepi:

1. Delavski svet sprejme poročilo Upravnega odbora glede izplačila nadur uslužbencem računovodskega sektorja.

2. Kompetenco odpuščanja v slučaju kraje v podjetju ima Upravni odbor in glavni direktor.

3. Odločba, ki je bila izstavljena tov. Rovanu se razveljavi in se tov. Rovana postavi na njegovo stalno delovno mesto.

4. Metalurškemu institutu tehnične visoke šole se podeli iz fonda svobodnega razpolaganja podpora v višini 1 milijona dinarjev s pripombo, da točno javi, v kakšne namene in zakaj je bil porabljen zgornji znesek.

5. Upravni odbor uredi zadevo neizplačanih otroških doklad staršem učencev industrijske metal. šole.

6. Elektropeč se vključi v obrat martinarne.

Takih ljudi nočemo v našem kolektivu

Po sklepu DS in na željo vseh članov kolektiva objavljamo in, bomo tudi v bodoče, vse težje primere pokvarjenosti gotovih ljudi med nami, ki so kljub temu, da se dobro zavedajo, da je prva zapoved naše nove socialistične ureditve briga in skrb za naše ljudsko premoženje, segli po skupni družbeni lastnini in se z njo okoriščali. Vsi ti primeri pričajo o pokvarjenosti teh ljudi, saj nihče med njimi ni segel po skupni lastnini iz potrebe ali zaradi socialne ogroženosti, temveč le iz moralne pokvarjenosti in iz želje po lahkem zaslužku na račun tujih žuljev. S takim dejanjem so se naložili težko krivdo pred samim seboj, pred svojimi družinami in nedolžnimi otroci, zlasti pa pred našim kolektivom, ki pri svojih naporih za čim večjo produkcijo in doseg gospodarskega plana, ne more dovoliti, da bi taki ljudje še lahko bili njegovi člani. Dosledna in nepreklicna kazen odpusta naj jim bo pravično plačilo za njihov nepravilen in človeškega dostojanstva nevreden odnos do skupnosti, vsem lahkomišljenjem ki mislijo, da je njihovo početje tako skrito, da nikoli ne bo očito, pa naj bo opomin, kaj jih čaka, če zaidejo na kriva pota.

Poglejmo po vrsti kot so bile kraje odkrite, po-

samezne primere ljudi, ki so zavrgli ne samo svoje dobro ime, temveč tudi onečastili s svojo pokvarjenostjo naše podjetje.

Skupina Pipana Janeza je bila posebno agilna pri goljufiji starega železa, ki so ga sprva nabirali v okviru predvojaške vzgoje. Pri tem je zlasti obremenljivo za Pipana dejstvo, da je bil sam celo član nadzorne službe v naši železarni in tako tudi na nepošten način izrabljaj zaupanje skupnosti. Pri poslu mu je pomagal Stenko Ciril in ves dobiček sta si delila in ga zapila. Tudi Ažman Marjan jima je pomagal in da ne bi izdal umazanega početja sta mu pomagala s tisočaki. Zupan Adi pa jim je stehal po dvakrat naloženo količino starega železa, dobro vedoč, da jim s tem omogoča neupravičen zaslužek in zato tudi sam prejel 4000 din napitnine, namesto da bi stvar prijavil. Skupaj so oškodovali skupnost za 36.330 din, ki jih morajo povrniti za svoje početje pa se bodo zagovarjali pred sodiščem.

Težjega kalibra po svoji pokvarjenosti pa je Korun Anton iz Koroške Bele in njegovi pomagači, ki so skupnost oškodovali skupaj kar za skoraj četrt milijona dinarjev. Posebno zanimiv je pri tem sam Korun, ki na zunaj izgleda ves omejen in ne-

bogljén, v resnici pa je bil dovolj prefrigan, da je tudi druge zapeljeval v krajo in si za pokraden material poiskal »trgovske zveze« v Kamniku in Vranskem, med drugimi celo z neko gasilsko četo. Skupaj je odnesel 73 ugotovljenih plošč pocinkane pločevine v skupni vrednosti 125.736 din. Pločevino iz valjarne Javornik je nosil, kakor tudi vsi ostali njegovi pomagači na ta način, da jo je razrezal na več manjših delov. Balanč Alojz iz Jesenic pa je Koruna »oskrboval« s pločevino in mu jo prodajal po 1000 din za 3 plošče. Od srede leta 1951 do odkritja tatvine je odnesel 34 komadov plošč v vrednosti 45.968 din. Z istim poslom se je ukvarjal samski

Po mučni in neozdravljivi bolezni je v cvetu svojih moških let preminul član našega delovnega kolektiva, član UO in DS Železarne Jesenice, član ZKJ in obratovodja na plavžu

KEJŽAR MARTIN

Pokojnik je bil predan in zaveden komunist, ki je vse svoje delo in sile posvečal borbi delavskega razreda in svojega naroda za lepšo socialistično bodočnost. Na Jesenice je prišel leta 1938 k graditvi plavža in vse od takrat ostal vzgled delovnega, požrtvovalnega, naprednega in tovariškega sodelavca. Od leta 1944 je tudi v partizanih s puško v roki doprinesel svoj delež k zmagi in osvoboditvi delovnega ljudstva. V novi, svobodni domovini se je takoj z vso predanostjo in ljubeznijo lotil velikih nalog, ki so stale pred nami. Proglašen je bil za udarnika, sodelavci, pri katerih je užival vse zaupanje, pa so ga izvolili v prvi DS in UO naše železarne, katerega član je ostal vse do smrti. Z njim smo izgubili predanega in revolucionarnega borca-proletarca, vzglednega komunista in dobrega tovariša.

Ohranili ga bomo v častnem in lepem spominu!

Prešeren Anton iz Doslovč, ki je nakradeno pločevino po dogovoru »lifrál« Korunu in jo tudi sam prodajal v Tržič in na Bled. Skupnost je oškodoval za 24.335 din. Tudi Kapus Marija z Bleda je na ta način pomagala sebi in Korunu in oškodovala skupnost za 17.569 din, na isti način pa so v dogovoru s Korunom, ki jim je plačeval za plošče različne cene, najbrž kakršno je bilo pač povpraševanje na »trgu«, odnesli 12 plošč Dobravec Franc iz Javornika, 5 plošč Rupar Jože iz Jesenic, 4 plošče Pristov Jože iz Zabreznice, ki je tudi pomagal Korunu pri rezanju plošč in jih zamenjaval za prav tako ukradene žičnike in Maurer Jože iz Studenčice, ki je po prigovarjanju Koruna odnesel samo 1 ploščo. Kraje so se vršile v teku enega leta in lahko si zamislimo kakšno škodo bi imelo naše podjetje, če bi se ta umazan in prikrit posel nadaljeval. Vsi zgoraj imenovani so kaznovani z odpustom iz Železarne, povrniti morajo napravljeno škodo podjetju in predani okrajnemu sodišču v Radovljici, da jih sodi.

Je pa še nekaj primerov posameznikov, ki so se sicer zavedali, da je ves material v naši Železarni skupna lastnina, toda so se vendarle samovoljno in in ne nepošten način okoriščali z njo.

Rak Leopold iz Jesenic je od pomladi 1951 v pocinkovalnici ukradel 5 kg pocinkane žice in v žeb-ljarni 120 kg žičnikov v skupni vrednosti 22.760 dinarjev narjjev. Posebno »sposobnega« se je izkazal pri kraji žičnikov, saj je zato izkoristil odmor, ko so bili vsi v jedilnici. Lipovec Vid iz Bleda je že leta 1949 kradel pločevino, na LM je priznal 9 plošč za 12.168 din, in jih prodajal nekemu kleparskemu mojstru. Tudi Jensterle Ana z Jesenic je iz Javornika II. leta 1950 kradla skupaj z zdaj upokojenim Jensterle Florijanom pocinkano žico in navadno pločevino in se bo pred sodiščem zagovarjala za 10.630 din ukradene vrednosti. Lahajner Rudolf iz Hlebc je pred dvema mesecema v pocinkovalnici na Javorniku opazil kose razrezane pločevine, ki jih je pripravil najbrže eden iz Korunove skupine, pa jo je kar sam vzel in še 2 kg žice, da mu ni bilo treba kupovati, ker si gradi hišo. Tudi Pretnar Martin je leta 1950 kradel pločevino in razno železo v vrednosti 5.725 din, Lešnik Franc iz Mojstrane pa je od pomladi 1952 ukradel 8 in pol plošč pocinkane pločevine, si za ta posel izbral prav nedeljo in ukraden material prodajal železničarju Zimi Gregorju.

Nadvse prefinjena pa je razkrita skupina v sivi livarni, ki si je na nepošten način prisvajala velike količine kositra in cina. Vzglede ostalim in glavni pobudnik te »akcije« je bil Mencinger Janez iz Boh. Bistrice, soudeleženi pa so še Iskra Franc, Mlakar Janez, Zupančič Anton vsi iz Jesenic, Koblar Leopold in Boltar Janez oba iz Bohinja. Natančnih količin ukradenega blaga in njegove vrednosti ni mogoče določiti, obtoženi pa bodo pred sodiščem imeli čas, da se bodo spomnili tudi tega.

Zahtevamo, da vse, ki so si v lastno korist nepošteno pridobili skupno lastnino najstrožje kaznuje tudi okrajno sodišče.

PRIZNANJE DELU

V soboto, 20. XII. t. l. se je v zgornjih prostorih Kazine ob prisotnosti glavnega direktorja, članov UO, DS in predstavnikov naših ljudskih oblasti in političnih organizacij vršila lepa slovesnost. Podeljena so bila odlikovanja dela, razdeljene diplome najzaslužnejšim za našo uspešno kapitalno graditev, istočasno pa je bilo tudi praznovanje 40-letnega delovnega jubileja v naši Železarni, ki ga je letos praznovalo osem tovarišev. Po začetnih slovesnostih in podelitvi odlikovanja in diplom se je razvil prijeten tovariški večer. Prisoten je bil tudi sekretar Ljudske skupščine LRS tov. F. Lubej, ki je izročil odlikovancem odlikovanja.

Z redom dela III. stopnje so bili odlikovani:

Grošelj Anton, za uspešne novatorske in racionalizatorske izvedbe ter za vestno delo v žični valjarni sploh;

Koblar Karel, za uspehe, ki jih dosega kot vodja žerjavno reparaturne skupine;

Podviz Andrej za uspešno organizacijo dela in službe PAZ v naši Železarni;

Žvan Ivan, za uspehe in njegov delovni doprinos na Javorniku I;

S Kolajno dela so bili odlikovani za svoj delovni doprinos in vzgledno požrtvovalnost za dosego čimvečjih uspehov:

Borštnik Alojz, Čuden Gabrijela, Dolenc Franc, Jelenič Karel, Kaplja Pavel, Kos Janez, Rožič, Rustja Albin in Smolej Janez.

Vsem odlikovancem od srca čestitamo in jim pri njihovem delu želimo še obilo uspehov za dobrobit vse naše skupnosti. Nam samim pa naj bodo svetel vzgled.

Nato so bile podeljene lepe diplome 29 tovarišem, ki imajo največ zaslug pri uspešni graditvi objektov naše kapitalne izgradnje in so s svojim vztrajnim in požrtvovalnim delom, kljub neštetim nepredvidnim težavam omogočili, da so bili nekateri objekti, kakor je bilo predvideno po načrtu, že 29. novembra na Dan republike izročeni svojemu namenu kot najlepše darilo našega kolektiva vsej naši socialistični skupnosti. Imena vseh 29 tovarišev, ki so itak več ali manj znana, ne bomo objavljali, temveč raje v prvi naslednji številki našega »Železarja« objavili njihovo fotografijo.

Za 40-letni delovni jubilej v naši Železarni pa so prejeli spominske diplome in denarne nagrade sledeči tovariši:

Bukvič Janez, **Lukič Jože**, **Praprotnik Alojz**, **Razinger Janez**, **Smolej Albin**, **Šoberl Pavel**, **Vilman Anton** in **Vister Albin**.

Vsem jubilantom ob njihovem visokem in častnem delovnem jubileju čestitamo in jim želimo vse najboljše.

Praznovanje 40-letnega dela v naši Železarni je postalo že tradicionalno, saj je letos že šestnajsto tovrstno praznovanje. Vpeljalo se je leta 1936 in od takrat se je sleherno leto prav tistim, ki so 40 let nepretrgoma zaposleni v našem železarskem podjetju prirejalo jubilejna slovesnost. Poglejmo koliko jubilarov 40-letnega dela smo imeli v posameznih letih:

Leta	1936	59 jubilarov
»	1937	19 »
»	1938	16 «
»	1939	18 »
»	1940	19 »
»	1941	10 »
»	1942	13 »
»	1943	9 »
»	1944	16 »
»	1945	22 »
»	1946	27 »
»	1947-48	23 »
»	1949	16 »
»	1950	24 »
»	1951	29 »
»	1952	8 »

Skupaj torej 328 jubilarov, ki so izpolnili 40 let službovanja v našem podjetju. Vsekakor lepa številka, ki priča o veliki marljivosti in ljubezni do železarskega dela, o izredni trdoživosti in sposobnosti, pa tudi o velikih uspehih in zmagah našega delovnega človeka. Nova generacija, ki ob plavžih, martinovkah, valjarnah in strojih žari, preliva in oblikuje železo in jeklo v svoj kruh in srečnejšo bodočnost vse naše socialistične domovine, pa se steka teh 40 let častnega dela v vse drugačnih in boljših pogojih, kot se je njihovim očetom. Z jasno zavestjo, da si mi delovni ljudje ustvarjamo sami svojo lepšo bodočnost, ki ne bo poznala izkoriščanja in zapostavljanja delavčevih žuljev, kot so to doživeli naši očetje, gremo s pogumnim in odločnim pogledom v bodočnost k novim in še lepšim zmagam dela naprej po poti naše neuklonljive in borbene ZKJ, tistemu velikemu jubileju nasproti: 40 let socialističnega dela za srečo našega kolektiva in vseh delovnih ljudi jugoslovanskih narodov.

I. kongres livarjev Srbije

V prvih dneh decembra je bil v Beogradu 1. livarski kongres livarjev Srbije. Organizirala ga je strokovna grupa mehansko-tehnološkega instituta pod pokroviteljstvom Gospodarskega sveta LR Srbije.

Pomen tega kongresa je vsestranski, zlasti pa v tem, da ni bil edino kongres livarske industrije Srbije, temveč tudi vse Jugoslavije, saj so se ga udeležili predstavniki livarskih kolektivov vse države. Obenem pa je tudi zgodovinskega pomena, saj se je prvič zgodilo, da so se livarji sešli na svojem kongresu. Kongres je imel nalogo s sodelovanjem vseh livarjev reševati posamezne probleme v livarski industriji pri nas in je zato velikega pomena za bodoče tehnično sodelovanje med livarji vseh naših republik, saj so proizvodne naloge in problematika v vseh republikah precej podobne, če ne celo enake.

Posebno obeležje je kongresu dalo tudi dejstvo, da se je kongres vršil v dneh, ko Srbi praznujejo 100 letnico kragujevske topilnice. To je bila prva srbska livarna, v kateri so vliвали posamezne dele raznega orožja, med drugim tudi topovske cevi. Od tod tudi naziv »topolivnica«, ki je predstavljala važen faktor v obrambi in bojih hrabrega srbskega naroda proti Turkom in drugimi vsiljivci. Ta livarna je sčasoma prešla v Vojnotehnični zavod v Kragujevcu, tako, da bi lahko rekli, da so prav srbski livarji ustanovili temelje naši obrambni in vojni industriji. V primerjavi s srbskim je naše slovensko livarstvo še starejše. Že pred okrog 150 leti smo Slovenci izdelovali orožje in celo topovske cevi v »železarni« Dvor na Dolenjskem. Zanimivo je tudi, da so naši predniki prav na Dvoru izdelano orožje skrivaj pošiljali in tihotapili bratom Srbom, ki so se pod vodstvom Črnega Jurija borili za svojo svobodo. To zgodovinsko dejstvo je še toliko pomembnejše prav danes, ko je ustvarjena svobodna zveza jugoslovanskih narodov, katerih skupni napor in sodelovanja so posvečeni izgradnji in rasti naše socialistične domovine.

Na kongresu je prišel do izraza tudi naš revolucionarni družbeno in gospodarski sistem utrjevanja upravljanja podjetij po delavcih samih, ki daje pravo sliko socialističnih odnosov v proizvodnji in utrjuje temelje naše socialistične demokracije. V sto letih se je livarsvo v Srbiji neverjetno razvilo in spričo tega je bila pred kongres postavljena naloga, da postavi nove smernice za bodočnost. To ni lahka, temveč zelo odgovorna naloga. Zato je bila izvršena podrobna analiza dosedanjega dela srbskih livarn, ki jo je podal ing. Mladenović. Kritično je nakazal vse uspehe in neuspehe in na osnovi te analize, ostalih referatov in plodne diskusije so bili sprejeti zaključki za še uspešnejše bodoče delo.

Veliko pozornosti se je posvečalo prav povečanju proizvodnje srbskih livarn. Vendar je to za-

motano vprašanje, kajti vsaka livarna ima svoj specifičen način reševanja tega problema, zato bi bilo napačno poenotiti način reševanja za vsa podjetja. Kot delno rešitev tega problema imajo Srbi pri Mehansko-tehnološkem institutu že svoj livarski oddelek, ki uspešno rešuje probleme posameznih livarn, obenem pa izdajajo tudi odlično urejen časopis »Saopštenje«, ki je velika in koristna pomoč vsem livarnam. Povdarjena je bila izredna važnost tega problema, saj livarne zavzemajo važno mesto v naši industriji, zlasti pa strojni. Ugotovljeno je bilo, da so livarne v zadnjih letih dosegle v vsakem pogledu znaten napredek. Poleg velikega porasta proizvodnje po obsegu, številu in vrsti proizvodov, se je tudi vidno izboljšala kvaliteta odlitkov in znatno so se zmanjšali proizvodni stroški. Sodobne metode dela in mehanizacija prodirajo v naše livarne. Vendar še obstoje določne slabosti, ki so tudi vzrok, da je livarstvo v primerjavi s kovinsko industrijo v precejšnjem zaostanku. Ena glavnih slabosti je, da v naših livarnah prevladuje obrtni način dela. Zato bo treba uvesti čimprej industrijski način dela, ker le tako bomo uspeli približati se nivoju evropske industrije. Prav o tem vprašanju in s tem v zvezi o mehanizaciji naših livarn je bilo na kongresu veliko govora.

Za rešitev tega problema je padel predlog, naj bi se ukinile majhne obrtne livarne (vseh livarn je v LR Srbiji 24), večje pa naj bi se mehanizirale in specializirale za posamezne proizvode. Važno je pri tem dejstvo, da so livarne v Srbiji, zgrajene v petletki izkoriščene po kapaciteti le 20%. Kot pomislek proti temu predlogu je bilo iznešeno vprašanje konkurence, ki bi z ukinitvijo manjših livarn odpadla. Dokočno bo ta problem rešil sam gospodarski razvoj in pokazal upravičenost enega in drugega predloga. Nalogo zato je prevzela strokovna grupa za livarne LR Srbije, ki bo sistematično pregledala vse zaključke kongresa in na podlagi teh skušala najti najboljšo rešitev. Delo te strokovne grupe beleži velike uspehe in lahko trdimo, da predstavlja važen faktor v razvoju livarstva v Srbiji in uspešnem sodelovanju med delavcem in inženirjem. Kongres je njeno delo kritično ocenil in ugotovil potrebo po še nadaljnji mobilizaciji livarskih kadrov, ki bodo skupaj uspeli izvršiti to, kar posamezniki ne bi zmogli. V ta namen je bil tudi osnovan iniciativni odbor »Društva livarjev Srbije«, ki bo imel osnovno nalogo izpopolnjevanje obstoječih in pritegovanje novih livarskih kadrov, ter skupno odstranjevanje problemov, ki še zavirajo proizvodnjo v livarstvu.

Ob zaključku kongresa je 9 delegatov iz posameznih republik sprejel maršal Tito, kar je tudi dokaz pomembnosti tega kongresa. Za delegata Slovenije je bil izvoljen najstarejši livarski strokovnjak tov. Torkar Franc, ki je s tem dobil tudi najlepše in najvišje priznanje za svoje delo.

Kongres livarjev Srbije je s svojim uspešnim delom pokazal, da moramo tudi mi narediti svoje. To pa je mogoče le z izmenjavo izkušenj in obravnavanjem specifičnih posebnosti naših livarn. Mislimo, da je na vrsti Metalurški institut v Ljubljani,

da organizira delovni kongres livarjev Slovenije, ki naj bi potekal prav v takem duhu medsebojnega sodelovanja in pomoči, kot je potekal kongres srbskih livarjev.

T. R.

Bračič M.:

Problem odtujevanja skupne lastnine v naši tovarni

Če bi hoteli problem odtujevanja skupne lastnine v obratih naše Železarnice analizirati, bi morali pravzaprav osvetliti nekaj momentov, ki sežejo nazaj — v dobo okupacije. Mislim, da prav od tu izhaja ta velika upornost, lahko bi rekli, že stalna navada odtujevanja skupne lastnine, pri gotovem procentu ljudi pa je to kleptomanija, ali pa izrazita pokvarjenost. V dobi okupacije je bilo potrebno, da smo vsepovsod, na vsakem koraku onemogočali okupatorja pri njegovem delu in takrat je to bilo prav. Vendar pa danes lahko ugotovimo, da se ta praksa nadaljuje, da se ta navada še ni izkoreninila in, da nekateri pokvarjenci še vedno nočejo razumeti, da okupatorja ni več, ter kradejo delovnemu človeku in s tem tudi sami sebi. Če bi stvar še temeljiteje pogledali, lahko ugotovimo, da je precej krivde tudi na obratovodstvih. Zakaj? Predvsem zato, ker se kontrola ne izvaja na tak način kot bi se morala. Kako more priti do kraje, če je vsakdo na svojem delovnem mestu le toliko časa, kolikor mu ga skupnost plača? Kako more n. pr. obratovodstvo, če bi imelo obrat res v rokah, iti mimo dostikrat velikih količin in to včasih celo dragocenega materiala, ne, da bi ga pogrešalo v skladiščih, kartotekah in v premalo izraženih procentih dotičnega materiala izraženega v analizah produkta. Nihče ne more trditi, da je to stvar drugih, da to ni njegova stvar, ko vemo, da gradimo socializem, da vzgajamo nov tip socialističnega človeka, katerega lastnosti morajo predvsem biti poštenost in visoka politična zavest. Če vse to razmislimo, potem je jasno, da mora vsakdo, razen časa, ki mu je določen za odmor, zastaviti vse svoje sile, da da v 8 urah po vseh svojih umskih in fizičnih sposobnostih čimveč od sebe. In če je delo tako organizirano in pri nas v socializmu mora biti, saj stremimo, da ustvarjamo boljše in cenejše kot v kapitalizmu, potem ne bo imel nihče časa posvečati svoje misli krajam ali drugim neumnostim med svojo službo, ampak bo vse svoje misli posvetil le delu, konkretno tistemu delu, ki ima zanj kvalifikacije, ki ga je prevzel in zanj odgovarja pred vso skupnostjo.

Napake, ki so se dogajale in se zaradi njih niso mogla taka dejanja energično izkoreniniti, so bile včasih povezanost, včasih neiskrenost, dostikrat pa tudi linija najmanjšega odpora, češ, da se ne bi komu zameril, dostikrat pa tudi nedoslednost pri kaznovanju (takih primerov je nekaj v tovarni) ko se posameznik ni odpustil po storjenem dejanju. Ostal je v tovarni in potem poizkušal na kakršenkoli način podvzemanje različne represalije proti tistim, ki so

dali predlog za kaznovanje brez ozira na to, da je tak postopek kvarno vplival na ves ostali kolektiv. S tem se je dajalo tistim, ki so že nehali krasti nekako korajžo za nadaljnje odtujevanje kolektivne lastnine, saj so vedeli, da če jih dobijo, se itak ne bo nič zgodilo, samo plačal bo, v službi pa ostal še nadalje. Kazenski postopek pred ljudskim sodiščem tudi ne bo uveden in ostal bo pravzaprav na vse strani čist.

Tako je bilo stanje vse dotlej dokler U. O. ni sprevidel, da tako ne sme več naprej. Povzel je določene ukrepe za pobijanje kriminala v tovarni in sicer kot enega najvažnejših, da ni več prekliceval odločb o kaznovanju, ki jih je glavni direktor podpisal, saj gotovo ne podpisuje odločbo, ki bi bila krivična. Na ta način je že v jedru UO odpravil možnost skrivanja posameznih ljudi in njihovih tatinskih razvad za UO in dvignil avtoriteto glavnega direktorja pri liniji pobijanja kriminala v tovarni. Drugi ukrep, ki ga je UO sprejel je bil, da je odobril kontrolorjem pravico do 10% vrednosti materiala odvzetega kolektivu in najdenega po kontrolorjih. Ta stimulans je pospešil raziskovanje v smeri pobijanja kriminala in rezultati so že tu.

Še eno stvar je treba omeniti, ki je zelo važna v procesu pobijanja kriminala v tovarni. Evidenca se ni vodila dosledno in ni služila svojemu namenu, saj nekaj map raznih spisov še ni evidenca. To se je izboljšalo lansko leto, ko je pravni odsek prevzel evidentiranje posameznih tatvin in vseh drugih disciplinskih prekrškov.

V naslednjem pogledjmo sliko disciplinskih prestopkov v letu 1952. Primerjave za lansko leto ni mogoče dati zaradi že omenjene slabe in nepopolne evidence.

Tatvine: 71 primerov.

Izrečeno je bilo za 592.936. din materialnega povračila s povprečjem 8351.— din na posameznika.

Suspenzi: 31 primerov.

Pretepi: 21 primerov.

Vinjenost v službi: 41 primerov.

Prevare: 12 primerov.

Opravljanje privatnih del med službo: 27 primerov.

Nemorale: 3 primeri

Kršitev predpisov higiensko-tehnične zaščite: 9 primerov.

V celoti je bilo izrečenih tudi za 16.222.— din denarnih kazni, izrečenih pa je bilo 42 primerov odpustov.

Vsekakor za naš delovni kolektiv prav nič častna bilanca, ki se še mestoma precej poveča s primeri v novejšem času. Po vsem tem lahko pridemo do sledečih zaključkov:

1. Ljudje, ki so odgovorni za pobijanje kriminalitete v tovarni niso svojo službo izvrševali s potrebno resnostjo in odgovornostjo.

2. Malomaren odnos večine naših ljudi do ljudskega premoženja, kar je nam vsem in tudi poedincem lahko vse drugo, samo ne v ponos.

3. Nihče ni smatral odtujevanja ljudskega premoženja za problem.

4. Kaznovanje je bilo po navadi tako milo, da ni imelo na prizadetega niti vzgojnega učinka, niti ga ni materialno prizadelo.

Vendar so sklepi, ki jih je sprejel UO in popolna zaupnica glavnemu direktorju za izrečitev kazni in odpustov, že pokazali prve uspehe pri pobijanju kriminalitete v naši tovarni. Jasno pa je, da pri teh problemih ne smemo poznati nobenega kompromisa, kajti sleherno popuščanje bi privedlo le do nasprotnih rezultatov, ki ne bi bili v korist skupnosti, še manj pa bi vzgojno vplivali na naš delovni kolektiv. Stroga doslednost naj bo opozorilo vsem tistim, ki še ne vedo, da s svojo pokvarjenostjo škodujejo vsej naši skupnosti, ki se bori tudi za novega socialističnega človeka in ne more v svoji sredi trpeti ljudi, ki bi radi na lahek način živeli na račun tujih žuljev. Zato je dolžnost slehernega od nas, da budno pazi in odkriva vsa zla dejanja, ki niso vredna poštenega človeka naše socialistične domovine.

NOVE DELOVNE KNJIŽICE

POJASNILA ZA VSE ČLANE NAŠEGA KOLEKTIVA

Že parkrat smo pisali o novih delovnih knjižicah in problemih, ki nastajajo v zvezi z izdajanjem delovnih knjižic. Ker se vprašanja množe, pojasnujemo sledeče:

1. Dogajajo se primeri, da delavci in uslužbenci, za katere je delovna knjižica že izpisana in overjen delovni staž, še vedno prinašajo razne dokumente zaradi primerkov odmerjene delovne dobe. To pomeni, da si niso poprej poskrbeli potrebnih dokumentov in potrdil za uveljavljanje delovnega staža kljub temu, da so imeli dovolj časa, da si jih preskrbijo.

Pri vložitvi naj vsak predloži vse dokumente, izpiske iz socialnega zavarovanja in navede tudi dobo, ki jih dokazuje s pričami.

Komisija, ki priznava službena leta, v bodoče ne bo upoštevala naknadno dokazanih delovnih dob, ki pri prijavi niso bile navedene.

2. Učna doba se ne šteje v delovno dobo. Bo pa vpisana v delovno knjižico na strani 3 »Podatki o šolski in strokovni izobrazbi«.

3. Delovna doba pred 16 letom starosti se ne šteje za pokojnino. Iz delovne knjižice bo razvidna tudi zaposlitev pred 16 letom starosti.

4. V odločbah, ki jih izdaja posebna komisija, ni priznana doba, prebita izven delovnega razmerja (NOV, JA, ujetništvo, izgnanstvo, svetovna vojna itd.), kakor tudi ne zaposlitve v inozemstvu. Te delovne dobe, ki se štejejo za pokojnino, bo priznavala posebna republiška ali okrajna komisija in bo vsakdo prejel posebno odločbo, ki se bo naknadno vpisala v delovno knjižico.

5. Zasliševanje zavarovancev in prič vrši uslužbenec Zavoda za socialno zavarovanje v železarni. Zaslišuje v ponedeljkih, sredo in četrtek od pol 8. ure do 14. ure. Vsakdo pa mora biti o zaslišanju predhodno obveščen, sicer ne more biti zaslišan.

6. Delavci, ki nimajo odločb o prevedbi ali spričeval o stopnji kvalifikacije, so po strokovnosti ne-kvalificirani, čim pa bodo napredovali ali položili strokovni izpit v letu 1953, pa bo nova kvalifikacija vpisana na stran 3 del. knjižice v razpredelku »Napredovanje med zaposlitvijo«. — Za polaganje strok. izpitov bodo izdana še posebna navodila.

7. Stopnja strokovnosti uslužbencev bo določena po opravljenih šolah in izpitihi. (Ur. list št. 18 in 42/52). V nejasnih primerih bo ostala kolona »Strokovnost« neizpolnjena, dokler ne bodo izdana posebna navodila.

8. Pri izdaji delovne knjižice, mora vsak pripraviti svojo osebno legitimacijo, v katero mu uslužbenec notranjega odseka vnese štev. delovne knjižice. Po pregledu delovne knjižice, delavec-uslužbenec knjižico podpiše. Istočasno prejme nazaj dokumente, ki jih je predložil prijavi za del. knjižico. V mapi ostanejo le dokumenti, s katerimi se dokazuje doba, prebita izven delovnega razmerja, katere bo priznavala pooblaščen komisija. Vsak podpiše prejem dokumentov, nova knjižica pa se bo hranila v arhivu podjetja. Za novo knjižico prejme vsak posebno potrdilo.

Komisija za izdajo delovnih knjižic

Lastna previdnost

je najboljša

varnostna naprava!

Decembrske volitve - nov dokaz naše predanosti socialistični stvari in nova pot k utrjevanju naše ljudske oblasti

7. decembra so po vsej slovenski domovini v miru in prazničnem vzdušju potekale volitve kandidatov za naše krajevne, mestne in okrajne organe ljudske oblasti. Tudi mi na Jesenicah smo že v zgodnjih jutranjih urah v veliki večini izvršili svojo državljansko dolžnost in tako ponovno manifestirali revolucionarnost, zavednost in predanost proletarskih Jesenic naši ZKJ in tov. Titu. Volitve so potekale v najlepšem redu, v vzdušju demokratičnosti in svobode. Sam rezultat volitev pa je dovolj jassen in glasen odgovor vsem tistim nekaj med nami in kričačem ter obrekovalcem v tujini, ki se ne morejo sprijazniti z našo revolucionarno socialistično stvarnostjo, da je slovenski narod eno, strnjen okoli svojega prekaljenega vodstva kot še nikoli v svoji zgodovini in trden člen v skupnosti jugoslovanskih narodov, ki so si s krvjo priborili svojo svobodo in neodvisnost, ki sta jim porok za neomajno odločitev uresničitve in zmage socializma. Mednarodna reakcija z Vatikanom na čelu si ob takih dejstvih lomi svoje strupene in sovražne zobe, moskovskim mogotcem in njihovim podrepanikom pa zmanjkuje laži, obrekovanj in izmišljotin. Pot, ki so si jo izbrali jugoslovanski narodi je trdna in ravna in nihče nas ne more od nje odvrniti. Ponoven dokaz zato so tudi zadnje volitve.

Poglejmo, kakšni so volilni rezultati na področju LOMO Jesenice.

Volišče št.	Kraj	Volilo %	Abstinenca
1	Sv. Križ	98.4	4
2	Hrušica	97.9	11
3	Teren Plavž	99.8	1
4	Teren Središče-Gradis	98.3	13
5	Teren Ukova	99.2	6
6	Teren Groblje	99.7	1
7	Teren Ukova	99.4	4
8	Stara Sava	100	—
9	Stara Sava	98.4	5
10	Kurja vas	98.9	7
11	Podmežaklja	97.6	10
12	Javornik	100	—
13	Javornik	97.6	13
14	Javornik	98.9	6
15	Javornik	99	2
16	Koroška Bela	96.9	25
17	Javorniški rovt	97.8	2
18	Kočna-Poljane	98.6	1
19	Blejska Dobrava	98.1	10
Skupaj	LOMO Jesenice	98.65	124

Skupaj je bilo 10.230 volilnih upravičencev, od tega 1240 upravičeno odsotnih, torej vpisanih volilcev 8990. Od teh je moških volilo 4392, žensk 4474, torej skupaj 8866 volivcev, ki so volili in 124 volivcev, ki niso volili.

V okrajni ljudski odbor Radovljica se je od predlaganih kandidatov volilo 15 in z večino glasov so bili izvoljeni sledeči tovariši, ki bodo LOMO Jesenice zastopali v okrajnem odboru Radovljica:

Markizeti Drago, Kolar Anton, Dr. Keržan Bartol, Zupan Mirko, Kristan Milan, Dreša Marko, Ramuš Marko, Arko Vinko, Lazar Konrad, Abram Miro, Cenček Edi, Tišov Alojz, Bizjak Janez, Noč Tomaž in Kožar Avgust.

Kot vidimo so med njimi polovica člani našega delovnega kolektiva. Socialni sestav izvoljenih odbornikov za OLO Radovljica pa izgleda takole:

delavcev	7
uslužbencev	6
obrtnikov	1
ostali poklici	1
skupaj	15

Za LOMO Jesenice pa se je volilo od predlaganih kandidatov 35 odbornikov. Imena izvoljenih odbornikov so razvidna iz sestava našega novega ljudskega odbora mestne občine in so polkrepko tiskana.

Socialni sestav izvoljenih odbornikov LOMO Jesenice pa je sledeč:

delavcev	18
uslužbencev	8
obrtnikov	1
kmetov	1
ostali poklici	7
skupaj	35

Teden dni po volitvah je bila prva seja izvoljenih odbornikov in konstituenta novega ljudskega odbora. Sestav LOMO Jesenice je po teh volitvah sledeč:

Predsednik: Dolinar Maks.

Tajnik: Balderman Metod.

Gospodarski svet:

predsednik gospodarskega sveta je **Markelj Anton**, ki je obenem tudi podpredsednik LOMO Jesenice, odbornika **Tepina Franc** in **Smolej Janko**, kot državljani pa so ostali člani sveta: **Ramuš Zdravka**, **Kavčič Ivan**, **Jug Stanko**, **Labura Zvone**, **Boškin Jože**, **Špendal Mirko** in **Lazar Konrad**.

Svet za gradnje in komunalne zadeve:

predsednik **Božič Alojz**, odbornika **Pogačar Jakob** in **Brun Viktor**, kot državljani pa so člani sveta: **Markovič Alojz**, **Černe Janez**, ing. **Danilo Gostiša**, ing. **Hafner Pavle**, **Kozar Karel**, **Genussi Vinko**, **Trebušak Jože** in **Tišov Alojz**.

Svet za kulturo in prosveto:

predsednik **Zupan Jože**, odbornik prof. **Ažbe Marjan** in člani sveta: **Škrlić Franc**, **Vister Ciril**, **Culjkar Franc**, **Iskra Franc**, **Dolgan Marija**, **Smolej Slavko** in **Čebulj Bojan**.

Svet za zdravstvo in socialno politiko:

predsednik **Dolar Pavle**, odborniki **dr. Brandsteter Franc** in člani sveta: **Rozman Janez**, **Bergant Franc**, **Markovič Cilka**, **Verovšek Mitja** in **Klinar Ivica**.

Vsi ostali izvoljeni odborniki pa imajo svoje funkcije v sledečih komisijah pri LOMO Jesenice:

Mandatna imunitetna komisija:

Šorli Srečko, **Tresoglav Jože** in **Burnik Janez**.

Komisija za družbeni plan in proračun:

Grošelj Anton, **Oblak Alfonz**, **Zalokar Alojz**, **Svetina Jakob** in **Zajc Jože**.

Stanovanjska komisija II. stopnje:

Grile Franc, **Kejžar Valentin**, **Ječovičan Peter**, **Svetina Franc** in **Ažman Tončka**.

Komisija za pravne predpise in organizacijska vprašanja:

Pesjak Minka, **Lavsegar Jakob** in **Krničar Franc**.

Komisija za pritožbe in prošnje:

Kavčič Ana, **Svetina Jože**, **Papler Franc**, **Jenkole Jože** in **Razinger Jože**.

Računska komisija:

Ing. Fajdiga Milutin, **Albreht Lovro** in **Smolej Franc**.

Novemu odboru LOMO Jesenice želimo pri njegovem odgovornem delu obilo uspehov, ki bodo v korist našim železarskim Jesenicam in s tem vsej naši socialistični skupnosti. Častno in požrtvovalno naj izvršujejo svoje funkcije, ki jim jih je zaupalo ljudstvo z njihovo izvolitvijo. Jasno pa je, da je tudi dolžnost vseh volivcev, da ne samo kontrolirajo delo LOMO Jesenice, temveč tudi vsestransko pomagajo odbornikom in posameznim svetom pri izvrševanju odgovornih nalog in reševanju problemov, ki jih na Jesenicah nimamo malo. To je tudi naša državljanska socialistična dolžnost, kajti le tako bo v polni meri dosežena resnična ljudska oblast in postavljen trden temelj naši revolucionarni socialistični demokraciji.

Na isti seji je dosedanji predsednik LOMO tov. **Kolar Matevž** podal izčrpno poročilo o dosedanjem delu odbora. Zaradi aktualnosti in dokumentacije bo poročilo tudi tiskano v posebni brošuri.

Ob zaključku so bili na I. redni seji LOMO Jesenice sprejeti tudi sledeči sklepi:

1. Okrepiti upravni aparat LO mestne občine in izpopolniti manjkajoča mesta z gradbenim inženirjem, ekonomistom na oddelku za gospodarstvo in dvigniti ostali upravno-administrativni kader na odgovarjajočo višino.

2. Za 1. 1953 je pripraviti proračun, ki bo zagotovil v okviru obstoječih možnosti gospodarsko in finančno samostojnost mesta.

3. Dosledno se boriti za samostojnost vseh onih pristojnosti in upravnih pravic, ki jih mesto ima, kot so: samostojnost na področju financ in gospodarstva sploh, to je samostojni družbeni plan mesta in ustrezen proračun komunalne dejavnosti in ostale naloge, ki jih določa zakon.

4. Čim preje pristopiti k detajlni izdelavi statuta LO, s katerim se bo utrdila organizacija LO in odnosi do OLO in drugih državnih organov.

5. V zadevah, ki so povezane z zakonom na republiške organe vpostaviti pravilne in zakonite odnose in iskati od njih tudi tozadevno potrebno pomoč, na splošno pa reševati lokalne probleme z osnovnimi faktorji, t. j. delavskimi sveti in zbori volivcev.

6. Nikakor dopustiti, da se bi LO ukvarjal z različnimi drobnarijami, ki slabijo delavnost LO, kot so razne osebne zadeve, intrigantstvo in slinčno. Vsakemu državljanu pa je treba omogočiti, da rešuje svoje zadeve tam, kamor spadajo, ali pred LO, Svet, komisijo ali zgolj pred državno upravo.

7. Z nezmanjšanim tempom nadaljevati gradbene in komunalne dejavnosti ter dvigati družbeni standard. Zato je treba aktivizirati vsa proizvodna podjetja, da bodo s svojimi fondi pripomogla k čimprejšnji izgradnji mesta in omogočili tudi boljši življenjski standard delovnega človeka.

8. Ker se v naših podjetjih vršijo često drobne korupcije in kraje je treba to vprašanje zaostri preko delavskih svetov v podjetjih, ga odpravljati in zatirati z zakonitimi ukrepi.

9. Stanje naših gostinskih lokalov ni zadovoljivo. Podvzeti je ustrezne ukrepe, da se izboljša kulturna in higienska postrežba in preko delavskih svetov podjetij ukreniti vse za izboljšanje in olepšanje notranjosti lokalov in potrebnega inventarja.

10. Svet za komunalo in gradnje naj poleg nalog, ki jih obsega perspektivni program LO mestne občine, razvija svojo dejavnost v smeri olepšavanja mesta. Posebna skrb je posvetiti higijensko-tehničnim napravam.

11. Proračunska sredstva za leto 1953 je po določenih pozicijah kar najskrbneje izkoriščati v teku celega leta ter posvetiti varčevanju v največji meri posebno skrb.

12. Na eni prihodnji seji razpravljati o davčni politiki na splošno, posebno pa v odnosu do privatnega obrtnega sektorja. LO mestne občine se mora boriti za pravilno davčno obremenitev davčnih zavezancev. S tem v zvezi je izvajati tudi potrebne administrativne tehnične ukrepe.

13. Razširjati je treba uslužnostne obrate in to take, ki jih narekujejo potrebe prebivalstva in mesta sploh. S tem v zvezi se bo odpirala možnost zaposlitve mladine in žena.

14. Z ozirom na akutno stanovanjsko krizo na območju LO mestne občine Jesenice je formirati posebno komisijo z nalogo, da izdela na osnovi tega problema obširen, detajliran in dokumentiran elaborat. Komisija naj izdela vzporedno s tem tudi predlog za uspešno reševanje tega problema. Komisija naj vzdržuje zvezo z tozadevno komisijo pri zvezni vladi FLRJ.

15. Novoizvoljenemu predsedniku se nalaga, da uredi vse potrebno za nabavo novega rešilnega avtomobila, ki je Jesenicam nujno potreben.

16. Tajniku se nalaga, da administrativno poslovanje LOMO poteka v redu in ažurno. Izboljša naj se administrativno tehnično stran poslovanja LOMO.

Rezultati naše proizvodnje v novembru 1952

IZVRŠITEV OPERATIVNEGA PLANA SKUPNE PROIZVODNJE ZA MESEC NOVEMBER 1952

Tek. št.	O b r a t	Indeks izvršenja v %			
		na osnovni plan po količ.	na osnovni plan po vred.	na operativ. plan po količ.	na operativ. plan po vred.
1	Plavž	114.5	114.5	99.6	99.6
2	Martinarna	108.8	108.8	102.1	102.1
3	Elektro peč	102.5	102.5	93.0	93.0
4	Siva livarna	78.2	78.3	98.0	98.0
5	Jeklo livarna	78.6	78.6	124.2	124.2
6	Težka proga	161.9	161.9	105.3	105.3
7	Lahka proga	117.0	117.0	114.8	114.8
8	Žična valjarna	104.5	104.5	98.0	98.0
9	Valjarna 2400	94.4	94.4	94.4	94.4
10	Valjarna 2200	109.8	110.0	99.9	99.9
11	Valjarna 1300	106.1	106.1	106.1	106.1
12	Hladno valj.	102.0	102.0	98.3	98.3
13	Cevarna	125.0	125.0	113.0	113.8
14	Žičarna	112.0	112.0	113.1	113.1
15	Vzmeti	195.0	195.0	106.1	106.1
16	Žebljarna	53.3	53.3	86.6	86.6
17	Varilna žica	112.2	112.2	112.2	112.2
18	Jeklōvlek	111.0	111.0	107.0	107.0
19	Opekarna	108.0	117.8	116.2	116.2
20	Kisik	104.0	104.0	103.4	103.5
21	Acetilen	92.5	92.5	72.8	72.8
22	Elektro energ.	111.8	111.8	111.1	111.1
23	Apnenica	77.6	77.6	93.1	93.1
24	Kamno lom	94.2	94.2	100.0	100.0
Železarna skupno:		—	112.5	—	103.9

IZVRŠITEV OSNOVNEGA PLANA SKUPNE PROIZVODNJE OD JANUARJA DO NOVEMBRA 1952

Tek. št.	O b r a t	Indeks izvršenja v %			
		na osnovni plan po količ.	na osnovni plan po vred.	na operativ. plan po količ.	na operativ. plan po vred.
1	Plavž	108.0	108.0	96.5	96.5
2	Martinarna	100.0	100.0	100.0	103.7
3	Elektro peč	90.3	90.3	93.5	93.5
4	Siva livarna	80.0	80.0	99.8	81.0
5	Jeklo livarna	83.8	83.8	86.5	86.5
6	Težka proga	98.0	98.0	93.5	73.5
7	Lahka proga	96.4	96.4	95.0	95.0
8	Žična valjarna	101.5	102.0	90.5	90.5
9	Valjarna 240	92.5	92.0	95.5	95.0
10	Valjarna 2200	104.0	104.0	106.0	105.5
11	Valjarna 1300	99.5	99.5	99.5	99.5
12	Hladno valj.	102.2	102.2	98.5	98.5
13	Cevarna	102.3	102.3	102.5	102.5
14	Žičarna	105.0	105.0	93.0	93.0
15	Vzmeti	115.0	115.0	97.0	97.0
16	Žebljarna	87.5	87.5	95.5	95.5
17	Varilna žica	80.5	80.5	80.2	80.2
18	Jeklōvlek	105.5	105.5	103.8	103.2
19	Opekarna	104.0	103.5	103.5	103.0
20	Kisik	107.1	107.1	107.9	107.9
21	Acetilen	83.4	83.4	87.5	87.5
22	El. energija	99.9	99.9	103.5	103.5
23	Apnenica	83.3	83.3	85.0	85.0
24	Kamno lom	92.0	92.0	92.5	92.5
Železarna skupno:		—	99.7	—	93.8

V pocinkovalnici in valjarni srednje pločevine so prvi izpolnili letno plansko nalogo

V valjarnah tanke in srednje pločevine ter v pocinkovalnici obstajajo dokaj težki delovni pogoji, ki v veliki meri vplivajo na izpolnjevanje dnevnih ter mesečnih planskih nalog. Toda kljub številnim oviram so se delovni kolektivi omenjenih oddelkov javorniške valjarne potrudili, da izpolnijo svojo letno obveznost naprav družbenemu planu pred rokom.

To velja predvsem za delovni kolektiv pocinkovalnice, kjer so letošnje proizvodno nalogo izpolnili že 4. 12. 1952., kar pomeni lep uspeh, če upoštevamo dejstvo, da prav v tem oddelku obstajajo težki in zdravju škodljivi pogoji dela. Vendar požrtvovalnih lužilcev in cinkarjev vse to ni motilo, temveč so še krepkeje prijeli za delo z namenom, da svojo obveznost do družbe izpolnijo za vsako ceno. To jim je tudi uspelo.

Valjarna srednje pločevine spada po vsej pravici med tiste vroče obrate, kjer je delo posebno otežkočeno in nasičeno s plinom. Kakor v pocinkovalnici tako so tudi v tem oddelku valjarne pohiteli

z delom in uspeli 13 dni pred rokom izpolniti letno plansko nalogo v proizvodnji.

Trdo borbo za izpolnitev planske naloge imajo tudi delavci v valjarni tanke pločevine. Tu imajo dokaj večje težave, kajti skozi vse leto jim je v veliki meri primanjkovalo delovne sile, tako, da so morali večkrat delo okrniti in valjati samo na eno ogrodje, odvišne delavce pa zaposliti pri zračanju, rezanju in žarenju pločevine. S tem so pripomogli, da so odpremili adjustirane pločevine, toda niso mogli izpolniti dnevne in mesečne proizvodne naloge v valjani rob.

Kljub temu, da so obstojale v letošnjem letu razne neprilike in ovire pa bo kolektiv tanke pločevine na Javorniku stremel za tem, da do konca letošnjega leta izpolni svojo letno plansko nalogo in doseže čim večji odstotek določene količine in asortimenta. Izpolnitev planske naloge v pocinkovalnici in v valjarni srednje pločevine pa bo vzpodbuda delovnemu kolektivu tanke pločevine za nadaljno prizadevanje v izpolnjevanju proizvodnih nalog.

O možnosti pridobitve višje strokovne izobrazbe delavcev

V Uradnem listu št. 54/52 je izdala Zvezna vlada Splošno navodilo o pridobitvi strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim delom v podjetju. Ta navodila dajejo večje možnosti pridobitve višjega naziva, ker ne zahtevajo določene šolske izobrazbe. Medtem ko je uredba o strokovnem usposabljanju in o nazivih delavcev predvidevala več vrst in stopenj strokovne usposobljenosti, kakor: pomožni, polpriučeni, priučeni, izučeni in samostojni delavec, ter specialist, mojster in večkratni mojster, predvideva novo navodilo le tri stopnje strokovne izobrazbe, kakor: polkvalificirani, kvalificirani in visoko kvalificirani delavec. Z novimi navodili je rešeno tudi vprašanje strokovnega usposabljanja v novi razvrstitvi delavcev, ki se je uveljavila v sedanjem sistemu nagrajevanja delavcev. Po splošnih navodilih o pridobitvi strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim delom v podjetju, lahko postanejo kvalificirani delavci oni, ki so bili zaposleni vsaj pet let kot ne-kvalificirani delavci in so opravljali od časa do časa tudi glavna dela nekega poklica. Polkvalificirani delavci pa lahko dobe naziv kvalificiranega delavci, če so opravljali vsaj dve leti vsa glavna dela nekega poklica. Delavci, ki imajo te pogoje za dosego kvalifikacije kvalificiranega delavca, morajo opraviti pred posebno komisijo, ki jo imenuje upravni odbor podjetja izpit, ki obsega praktičen in teoretičen del. Odločbo o priznanju strokovne izobrazbe polkvalificiranega delavca pa izda upravni odbor podjetja na predlog izpitne komisije, ki je dolžna preizkusiti strokovnost zadevnega delavca. Strokovno izobrazbo visoko kvalificiranega delavca pa lahko dobi tisti kvalificiran delavec, ki je opravljal vsaj sedem let vsa glavna dela nekega poklica, pri katerem se zahteva velika natančnost izdelave in visoka kakovost dela. Tudi ta mora napraviti izpit, ki obsega praktičen in teoretičen del ter zahteva samostojno reševanje problemov in višje teoretično znanje.

Novo navodilo o pridobitvi strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim delom v podjetju predvideva priznanje izobrazbe delavcev, ki so bili prevedeni po Uredbi o strokovnem usposabljanju in o nazivih delavcev. Tem se priznava strokovna izobrazba takole:

- a) polpriučenim in priučenim delavcem — strokovna izobrazba polkvalificiranega delavca;
- b) izučenim in samostojnim delavcem ter specialistom, strokovna izobrazba kvalificiranega delavca;
- c) višjim specialistom, mojstrom in večkratnim mojstrom — strokovna izobrazba visoko kvalificiranega delavca.

Komisija, pred katero se polagajo izpiti za kvalificirane in visoko kvalificirane delavce ne izdaja spričeval oz. diplom, pač pa poroča Mestnemu, oz.

okrajnemu ljudskemu odboru o doseženih uspehih kandidata. Mestni, oz. okrajni ljudski odbor pa izdaja kvalificiranemu delavcem spričevala in visoko kvalificiranemu delavcem diplome.

Iz gornjega sledi, da si delavec lahko pridobi višjo strokovno izobrazbo na osnovi predpisane zaposlitve v svojem poklicu in na osnovi praktičnega ter teoretičnega znanja, ki ga dokaže pred izpitno komisijo. Delavci, ki v letu 1951 zaradi nedovoljnega staža ali kaknega drugega razloga niso polagali izpita za višje nazive, imajo dolžnost, da pristopijo k polaganju istega do konca decembra 1953. leta, če imajo predpisano zaposlitev in če se smatrajo sposobne. V interesu teh delavcev je, da se prijavijo k polaganju izpita, na katerega bodo pozvani po preučitvi staža in zaposlitve. Do priznanja kvalifikacije za polkvalificiranega, kvalificiranega ali visoko kvalificiranega delavca ima pravico vsakdo, četudi z ozirom na kvalifikacijo točasno ni primerno zaposlen, samo, da ima pogoje, ki jih zahtevajo navodila o pridobitvi strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim delom v podjetju.

O teh najnovejših navodilih pridobitve strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim delom v podjetju bo »Železar« v prihodnje še obširneje poročal in tudi pravočasno objavil vsa navodila, ki jih bo tozadevno sprejelo vodstvo naše Železarne.

Pišete nam . . .

ZAHVALA

Kljub prazničnemu in veselemu vzdušju na naš državni praznik Dan republike, smo mi nosili v svojih srcih bolečino, kajti na ta dan je bil odkrit spomenik našim padlim. Spomini iz časov trpljenja so nam stopili pred oči in podobe naših dragih so oživele v naših mislih. Besede, ki so jih tolikokrat govorili, so nam same prihajale na usta.

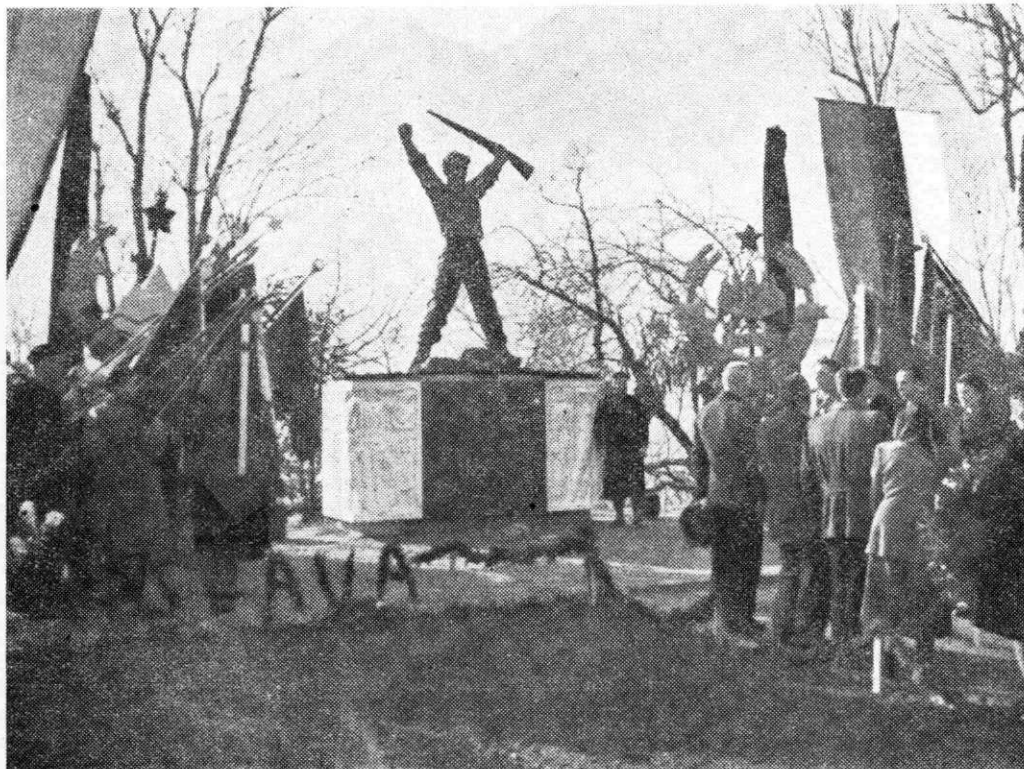
Vemo zakaj so darovali svoja življenja, vemo, da brez njihove prelite krvi in žrtev ne bi bilo naše zmage, naše svobode. In ta zavest nam je v veliko uteho in ponos, zlasti, ko vemo, da živijo naprej v vseh nas in naših delih. Občutili smo to, kot še nikdar popreje in hvaležni smo, zlasti pa tisti, ki niti ne vemo za grobove naših dragih, saj so se okupator in njegovi pomagači celo njihovih grobov bali.

Hvaležni smo predvsem organizaciji Zveze borcev, ki je bila najbolj požrtvovalna pri postavitvi spomenika, organizaciji AFŽ za vso pomoč, hvaležni smo iz srca vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tako lepi in trajni počastitvi naših padlih borcev.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so ob tej priložnosti pripravili toliko žalostno lepega in počastili spomin tistih, katerih veliko delo in idejo nadaljujemo in uresničujemo zdaj mi vsi.

Podpisi svojcev padlih borcev

D O G O D K I Z A D N J I H T E D N O V

*Ob Dnevu
republike*

*smo
počastili
spomin
padlih
borcev in
socialistični
skupnosti
izročili
najlepše
darilo -
nove
železarske
objekte*

Ob Dnevu republike so železarske Jesenice priredile celo vrsto proslav in praznovanj. Tudi naš delovni kolektiv je na posebno lep način proslavil naš največji in zgodovinski praznik. Skupnosti je izročil v obratovanje številne nove objekte: zagorela je prva pražilna peč, v pogon so bili stavljeni cowperji, prižgala se je nova SM peč, na Javorniku je šla v pogon nova kisikarna in še nekaj manjših objektov. Vse to je naš delovni kolektiv za 29. november izročil naši socialistični skupnosti, da bo lažje in boljše proizvajal in tako še uspešneje prispeval k čimprejšnjemu dvigu življenjskega standarda železarskih Jesenic in tudi vseh jugoslovanskih narodov.

Poleg teh pomembnih gospodarskih zmag na polju graditve in modernizacije naše industrije pa se je naš kolektiv tudi oddolžil spominu tistih borcev, ki so padli zato, da danes lahko naš delovni človek gradi in ustvarja. V novih prostorih sive livarne je bil odkrit lep spomenik padlim livarjem, pravtako pa sta bili odkriti plošči na prometu in v martinarni.

Praznovanje 29. novembra 1952 je bilo lepo doživetje, ki nam bo ostalo še dolgo v spominu.

Foto: France Torkar

Predsednik DS železarne Jesenice tov. Jasnič Dante prižiga plamen, s katerim bodo prižgani in stavljeni v obrat novi objekti naše kapitalne graditve.

ZELEZAR

Glavni direktor Železarne Jesenice tov. Ropret Viktor med svojim govorom na slavnosti ob Dnevu republike v Metalurški šoli.

NA JAVORNIKU SO POČASTILI SPOMIN PADLIH BORCEV IN JIM ODKRILI VELIČASTEN SPOMENIK

Obletnico ustanovitve nove Jugoslavije so javorniški železarji praznovali to leto nad vse slovesno. Tega dne so na svečan način odkrili veličasten spomenik žrtvam druge svetovne vojne in padlim borcev za svobodo. Na ta nepozaben in tako pomemben dogodek so se prebivalci Javornika in Koroške Bele temeljito pripravili.

Postavitev kakor tudi izvedbo samega odkritja spomenika je organizirala in pripravila vsa potrebna organizacija Zveze borcev s pomočjo ostalih množičnih organizacij na terenu.

Formiral se je gradbeni odbor, ki je imel polne roke s pripravami za postavitev spomenika, dober mesec dni pred državnim praznikom pa so ustanovili odbor za odkritje spomenika, ki so ga sestavljali kulturni in politični delavci ter številni borci, ki so se udeležili narodnoosvobodilne vojne.

Letošnji 29. november je bil veličastna manifestacija delovnih ljudi Javornika in Koroške Bele, ki se je začela že na predvečer praznika. Na grobovih padlih borcev je bila žalna komemoracija, ki ji je

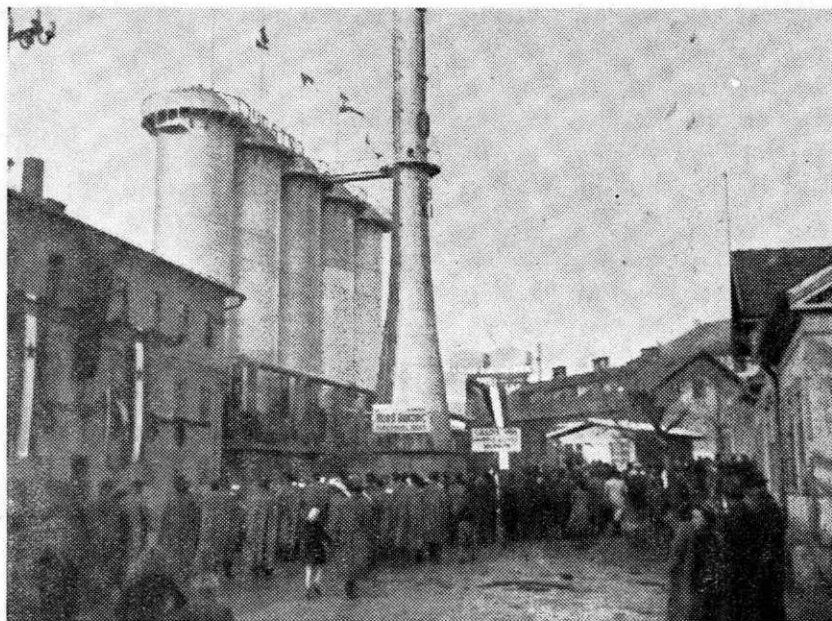
prisostvovalo več sto ljudi, nato pa je bila v nabito polni dvorani nižje gimnazije slavnostna seja Krajevnega odbora ZB Javornik - Koroška Bela. Ob tej priliki je govoril zbranim ljudem prvoborec za delavske pravice in ljudski poslanec Janez Mlakar. V svojem govoru je

orisal težko toda uspešno pot jeseniškega proletariata, ki se je skozi dolga desetletja prebijal in utiral pot k zmagi in svobodi. Med drugim je tov. Mlakar omenil tudi velik delež, ki so ga prispevali jeseniški in javorniški železarji v borbi proti fašizmu. Pozval je mladino k intenzivnemu učenju, da bo lahko na slehernem koraku cenila in čuvala pridobitve štiriletnega boja proti vsem izkoriščevalcem delovnega ljudstva.

Nato so razdelili spomenice svojcem padlih borcev in več odlikovanj udeležencem NOB, nakar je mešani pevski zbor skupno z orkestrom DPD »Svoboda« izvajal venček partizanskih narodnih pesmi.

Lep sončen dan so izkoristili prebivalci našega železarskega revirja in se udeležili slavnostnega odkritja v neposredni bližini valjarne. Svečanosti se je udeležilo 2000 ljudi. Sodelovali so člani moškega pevskega zbora DPD »Svoboda« iz Javornika, godbe na pihala z Jesenic, Javornika in Hrušice ter recitatorski zbor nižje gimnazije na Koroški Beli.

Slavnostni govor ob odkritju spomenika padlim na Javorniku je imel član OKZKS in ljudski posla-

Po stavljenju v obrat so si številni sodelavci in prebivalci Jesenic ogledali nove objekte, ki so garant boljše in večje produkcije naše železarne in s tem tudi naše lepše in svetlejše bodočnosti.

nec tov. Tone Dolinšek, ki je tisočglavi množici govoril o zgodovinskem pomenu naše ljudske revolucije in o vlogi naše domovine v borbi za ohranitev trajnega miru na svetu.

Ob igranju državne himne in častni salvi sta ljudski poslanec, direktor jeseniške železarne tov. Viktor Ropret ter Kelihova mama, ki je žrtvovala za svobodo štiri svoje sinove, odkrila spomenik padlim, zastopniki množičnih organizacij in ostalih korporacij pa so položili k vznožju spomenika vrsto krasnih vencev.

E. Ž.

Nekaj o ljubiteljih psov na Jesenicah

Marsikdo večkrat sliši, kako je pes v kakih neprilikah svojemu gospodarju prav koristno priskočil na pomoč. Več anekdot je o psih in jih prav radi poslušamo. Isti trenutek ko čitamo, ali poslušamo o podvigih psa

si skoraj vsak zaželi imeti psa za prijatelja.

Malo kdo pa zna psa pravilno vzgajati in ga kratko rečeno pripraviti za kaj koristnega. Če rečemo koristnega, ne mislimo s tem, da bi nam služil denar, temveč nam lahko koristi drugače; čuva nam hišo, kadar gre z gospodarjem, čuva prav dobro njega samega, brez takega strahu lahko psu zaupamo v čuvanje razne predmete.

Glavno kar imamo od psa, pa je zabava, ki lahko rečemo, ni majhna. Pes gre povsod z gospodarjem, mu je vedno zvest prijatelj in ga nikdar ne zapusti, pa naj se ima še tako slabo.

Na Jesenicah nas je nekaj, ki želimo imeti dobre pse in se tudi trudimo, ustanoviti svoj klub. Ta klub se bo z novim letom tudi registriral. Članov nas je do sedaj okoli 30. Klub ljubiteljev športnih psov se bo predvsem brigal za to, da bo pripravil razna predavanja o vzgoji in dresuri psa. Na ustanovnem zboru pa je bilo sklenjeno, da bomo pričeli skupno

dresuro in pripravljati program za nastop šolanih psov. Eden od članov se bo že pričel pripravljati za ocenjevalnega sodnika. V programu pa je tudi razstava psov na Jesenicah.

Zelo važno pa je tudi to, da bomo svoje pse začeli usposablјjati za gorsko reševanje. Zelo dobre uspehe so namreč dosegli že lani z nemškimi ovčarji pri reševanju ponesrečencev izpod snega in eden od psov se je prav dobro izkazal tudi na Korošici, ko je plaz zasul njegovega gospodarja. Prav posebno pa je treba omeniti to, da sta se lani dva psa prav iz Jesenic, Perun od Horvata Ignaca in Lora Bernarda Nikota pri dresuri za iskanje ponesrečencev v snegu sijajno obnesla.

Velike naloge so pred nami in treba bo pošteno prijeti za delo. Kdor ima veselje se lahko vključi v naš klub. Že po novem letu bomo začeli v prvem tečaju s skupno dresuro in tako usposablјjati naše pse za razne nastope. Vsak količjak potrpežljiv človek si more s pravilno dresuro vzgajati psa, na katerega bo lahko ponosen.

A. H.

FIZKULTURA IN ŠPORT

USPEŠNO DELO TVD »PARTIZAN« NA JESENICAH

Kar nikamor ni hotelo delo TVD »Partizan« na Jesenicah in razen uspešne vrste mladink bi skoraj ne vedeli, kaj bi pred kratkim lahko še imenovali uspeh tega telesno vzgojnega društva, ki ima veliko in odgovorno vlogo v naši novi socialistični državi, kjer je skrb za zdravega in telesno ter duševno pravilno razvitega in krepkega delovnega človeka na prvem mestu.

Toda z vstrajnim in požrtvovalnim delom je vodstvu TVD »Partizan« uspelo spraviti tudi to osnovno telesnovzgojno panogo na zeleno vejo. Začelo se je s poletnim taborstvom v Kranjski gori, kjer je bil organiziran telovadni tečaj, ki je imel namen dvigniti kvaliteto zlasti članov in zagotoviti njihov prehod iz III. v II. višji razred, obenem pa tudi omasovati telovadni šport in si zagotoviti vaditeljski kader. Tečaj, ki

se ga je udeležilo brezplačno 33 telovadcev iz vsega okrožja je v vsakem oziru uspel. Predstavlja pa tudi važen moment pri razvoju telovadbe na našem podeželju. Tako je v času taborenja odlično uspel telovadni nastop v Kranjski gori, kjer je bil ustanovljen tudi »Partizan«, ki že uspešno dela.

Posebni uspehi pri omasovljenju telovadbe pa so se po tem tečaju pokazali na Jesenicah, saj preje skoraj prazno dvorano zdaj večer za večerom napolnjuje preko 200 telovadcev od malih pionirjev do vrhunskih članov. Posebno razveselјjiv je porast telovadcev pri pionirjih in mladini, fantih in dekletih, slabše pa je s člani in članicami. Pri vsem tem ima vaditeljski zbor dovolj posla in vsem vodnikom je treba dati vse priznanje za njihovo vestnost in delavnost. Sadeži večmesečnega dela niso izostali.

V počastitev 6. kongresa KPJ (ZKJ) je bil pripravljen prvi telovad-

ni nastop, ki je že pokazal velike uspehe in plodnost vztrajnega dela na polju telovadbe. Za pritegnitev še novih mladih telovadcev je bil nastop ponovljen tudi za jeseniško gimnazijo in osnovno šolo. Vse priprave pa so se z velikim elanom vršile za akademijo dneva v počastitev Dneva republike, ki je odlično uspela in že dosegla nivo najkvalitetnejših predvojnih telovadnih akademij. Priznanje in navdušenje številnih gledalcev so najlepše priznanje TVD »Partizan« na Jesenicah obenem pa tudi vzpodbuda k še nadaljnjim uspehom za katere je na Jesenicah pogojev dovolj. Za te lepe začetne uspehe imajo vse zasluge vaditeljski odbor, uprava in gospodarski odbor društva, ki so si že naredili načrt za bodoče delo. Poleg dela za procvit lastnega društva, posvečuje vso skrb in nudi jo vsestransko pomoč telovadnim društvom na Javorniku in Hrušici, pa tudi po podeželju, n. pr. v Begu-

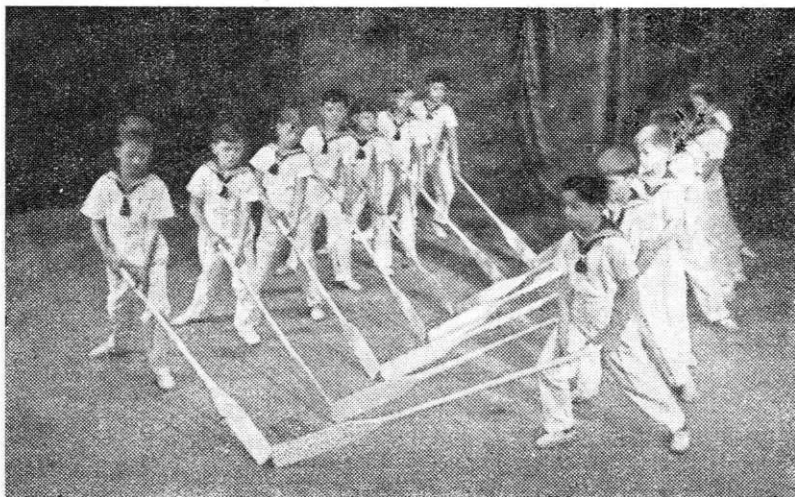

Foto: France Torkar

njah, Gorjah in drugod. V ta namen prirejajo tudi telovadne nastope po raznih krajih in vaseh ter tako pridobivajo nove ljubitelje in pristaše telovadbe. Za Jesenice pa so si postavili za cilj s kvaliteto telovadbo, z vzorno disciplino in redom dvigniti ugled društva in si ustvariti zaupanje pri občinstvu in forumih, zlasti pa pri starših, ki naj spoznajo vso potrebnost in koristnost telovadbe za otroke. Tako bi Jesenice lahko postale center za pobudo telovadbe ne samo za Gorenjsko, temveč tudi morda za vso Slovenijo, saj je tozadevno pri nas Slovencih vse premalo narejenega in še manj se dela. Poleg stremljenja po masovnosti pa si je TVD »Partizan« zadal tudi nalogo vzgojiti moško in žensko telovadno vrsto I. razreda, ki nas bo v bodočnosti lahko zastopala doma in v tujini. Izgledi za to obstojijo in z vstrajnim delom se tudi lahko uresničijo. Zato je v januarju predviden izpolnjevalni orodni tečaj, katerega izvedbo sta omogočila LOMO Jesenice, ki je nakazal zato potrebna finančna sredstva, Železarna Jesenice pa je z razumevanjem odobrila udeležencem tečaja potreben dopust. Potreba po takem tečaju je več kot nujna, saj se v celoti naša država nikakor ne more primerjati z državami, kot so n. pr. Švica, Švedska in Norveška, kjer je telovadba na zelo visoki stopnji in jo goji skoraj v resnici ves narod. Po drugi strani pa je treba že sedaj misliti na bodočo olimpiado in se z vso skrbjo pripravljati nanjo ter se tako morda uvrstiti

med narode, kjer je telovadba narodni šport.

Tečaj je predviden tudi za prehod posameznih telovadcev v višji razred in ga bo vodil naš znani olimpijec in telovadez Janez Pristov s pomočjo odličnega trenerja Mirka Petača. V moški in ženski vrsti so razen petih vsi telovadci mladi sodelavci naše železarne. Moško vrsto sestavljajo: Pleteršek Davorin, Oblak Jože, Jezeršek Niko, Šubic Tine, Mlakar Fr., Robič Niko, Šranc Tine in Ulčar Milan. V ženski vrsti pa so Rozman Sonja, Smolnikar Ada, Lapajne Zinka, Omejec Ladica, Božič Helena, Osenk Mara, Šubic Anka in Čepcon Milena. V tečaju se bodo po 8 ur dnevno urili v telovadbi, potem pa tudi gojili smučanje, drsanje in ostale športe, tako, da si bodo pridobili vsestransko kondicijo. Ob zaključku tečaja bo javni telovadni nastop, kjer se bo lahko vsak prepričal o napredku mladih telovadcev in tudi o pravilnosti in nujnosti, da naša skupnost žrtvuje finančna in materialna sredstva za razvoj in procvit naše telesne vzgoje.

TVD »Partizan« ima v načrtu organizirati v februarju tudi društveno tekmovanje vseh oddelkov ne glede na razred in stopnjo telovadcev, v marcu pa se bo udeležilo z 8 telovadci jubilejnih tekem ob priliki 50-letnice prvega telovadnega društva v Ljubljani. Predvidene so tudi meddruštvene tekme. Prepričani smo, da bo po prvih uspehih jeseniški »Partizan« nadaljeval svojo uspešno delo, pritegnil v svoje vrste številno mladino in jo tako odtegnil raznim škod-

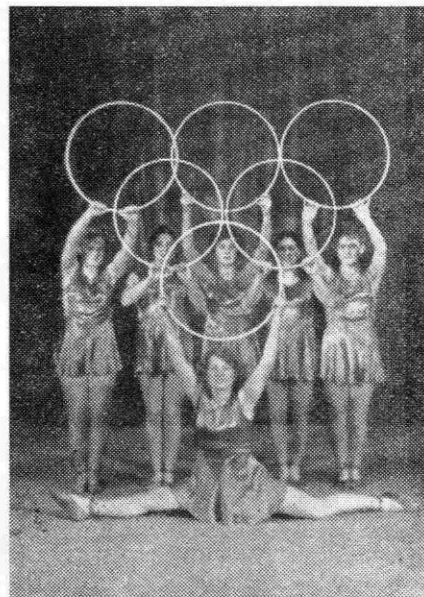
ljivim vplivom, s svojim vzgledom in delom odpravil tudi klubaško gledanje ostalih športnikov na telovadbo in prav te, ne glede v kakšni panogi športa se udeležujejo, privedel v telovadnico, od koder naj se nam vzgajajo zdravi, krepki in vedri ljudje pa tudi vsi bodoči športniki.

USPEH KEGLJAČEV »GRE-GORČIČA«

13. in 14. decembra t.l. so bile v Mariboru kvalifikacijske kegljaške tekme za vstop v Republiško ligo v mednarodnem slogu. Teh tekem se je udeležila tudi kegljaška ekipa »Gregorčiča« in dosegla presenetljiv uspeh — prvo mesto pred Odredom, Ilirijo, Šlandrom in Rudarjem. Pri posameznikih se je odlikoval član »Gregorčiča« tov. Kelih, ki je dosegel prvo mesto posameznikov.

Če upoštevamo, da obstoja kegljaška sekcija komaj eno leto, lahko trdimo, da je ta zmaga nad rutiniranimi nasprotniki velik uspeh. S tem, da se je »Gregorčič« plasiral v Republiško ligo, bomo imeli priložnost deti na Jesenicah kvalitetne kegljaške prireditve, za katere se bo morala ekipa resno pripraviti.

V preteklem letu se je zgradilo pri Kazini enostezno kegljišče, za

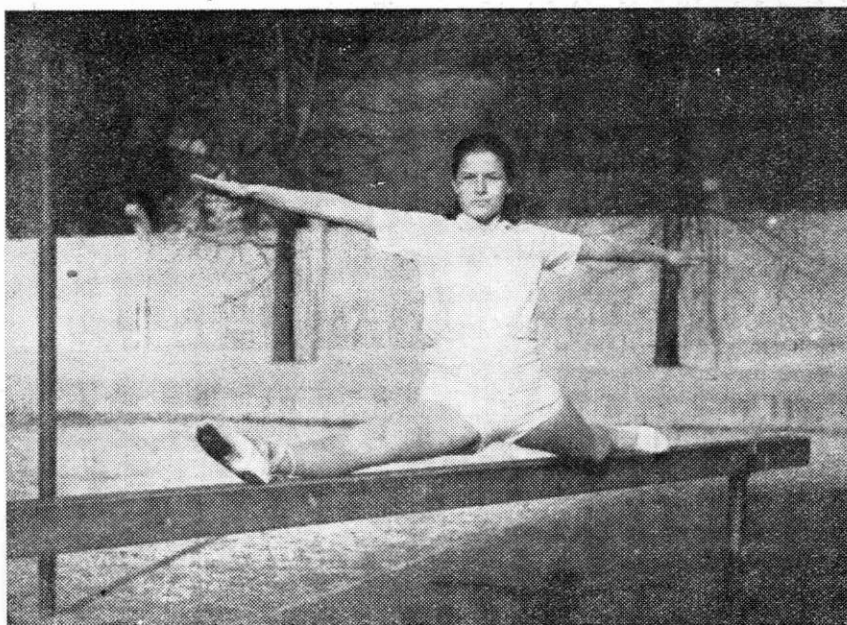

kar gre zahvala požrtvovalnim članom sekcije, predvsem pa direktorju in Upravnemu odboru Železarne Jesenice. Sedaj lahko vidimo, da ta podpora ni bila zaman. Toda ena

steza, ki niti ni primerna za ligaška tekmovanja ne zadostuje tolikom članom sekcije. Zato bodo morali kegljači in uprava »Gregorčiča« pričeti resno misliti na zgraditev novega dvosteznega kegljišča, ki bo omogočalo tekmovalcem zadosten trening, ostalim kegljačem dovolj zabave in kar je najvažnejše, še večjih uspehov v tekmoivanju. Č. F.

V ZDRAVEM TELESU ZDRAV DUH

Mariena Mendižavec pri izvajanju vaje na gredi

Pred dobrim letom dni je bilo na Javorniku ustanovljeno telesno vzgojno društvo Partizan, ki ga vodi odbor samih mladih telovadcev. O javorniških telovadcih doslej ni bilo mnogo slišati, kljub temu, da je znano, da je bila telovadna panoga pred vojno v našem železarskem revirju dokaj dobro razvita in so telovadci z Javornika in Koroške Bele med prvo in drugo svetovno vojno sloveli daleč naokrog ter dosegali razmeroma dobre pa tudi odlične uspehe.

Trditev, da na Javorniku telovadci nimajo uspehov, bi bila vsekakor krivična, a nerazveseljivo dejstvo je, da široka javnost ni v dovoljni meri seznanjena z delom in uspehi mladih fantov in deklet, ki z vztrajnim vežbanjem prostih vaj in na orodju krepijo in utrjujejo svojo moč in sposobnost.

V počastitev 29. novembra so pripravili nemajhno presenečenje in organizirali zelo dobro uspešno akademijo pri kateri je sodelovalo nad 40 članov, mladincev, mladink in pionirjev.

Omenjena telovadna akademija je vsestransko dobro uspela. Tozadevno imajo največ zaslug vaditelji: Svetlin Bernard in Legat Peter, ki sta pripravila in vodila akademijo na orodju ter Irena Rabičeva, ki je pripravila proste vaje mladink, kakor tudi njihov nastop na bradlji in gredi.

Izvedba posameznih točk tako pri telovadbi na orodju, kakor tudi pri prostih vajah dokazuje, da ima-

jo na Javorniku nekaj prav dobrih mladih telovadcev, ki bodo znali dvigniti telovadbo na višino iz preteklih let.

Med mladimi telovadci, ki kažejo največ uspehov in napredka so mladince Berčič in Joško Svetina, mladinka Jakopičeva, Dolganova, Mendiževčeva, Globočnikova, Rožičeva in Slamnikova. Med člani kažejo mnogo izglede za nadaljnje uspehe pod vodstvom izkušenega vodnika Bernarda Svetlina naslednji telovadci, ki sestavljajo člansko vrsto javorniškega »Partizana«: Legat Peter, Slamnik, Malej Jože in najmlajši član te vrste Janez Novak.

Delo v TVD »Partizanu« na Javorniku bi bilo nedvomno boljše in plodnejše, če bi imeli v svoji sredi tudi telovadno vrsto članic.

Dejstvo, da so pred dobrim letom odšle v vrsto TVD »Partizana« na Jesenicah nekatere talentirane telovadke z Javornika, kvarno in neugodno vpliva na razvoj telovadbe v javorniškem »Partizanu«.

Ljudje, ki so si ogledali letošnjo akademijo javorniškega »Partizana« so mneja, da bi »Partizan« večkrat priredil takšne telovadne nastope. Posebno zaželeni pa bi bili na Javorniku tudi večji telovadni nastopi na prostem v letnem času. Tako bi društvo pridobilo na svojem ugledu, javnost pa bi bila na ta način v mnogo večji meri seznanjena s poštvalnim in uspešnim delom mladih telovadcev.

ŠAH

**NA JESENICAH POSTAJA
MNOŽIČEN ŠPORT**

V nedeljo 21. XII. t. l. je bil na Jesenicah v počastitev Dneva JLA »Pokalni šahovski brzoturnir za prvenstvo Jesenic za mesec december

1952«. Prvo mesto na turnirju je zasedel Štrumbl Zdravko, drugo Simčič, tretje in četrto pa si delita Jan in Korošec.

V polnem teku je tudi pokalno šahovsko prvenstvo Jesenic za leto 1952-53 na katerem sodeluje 6 II. kategornikov, 7 III. kategornikov in

2 mlada IV. kategornika. Po VIII. kolu vodi Štrumbl Zdravko s 7 točkami, sledijo pa mu Jan s 6,5, Langus s 5, Pristov s 4 točkami itd. Istočasno pa se prvič na Jesenicah vrši tudi pionirsko prvenstvo Jesenic na katerem sodeluje 20 pionirjev.

Tako razgibanega šahovskega

življenja Jesenice še ne pomnijo. vsak večer številni stari in mladi šahisti, v plemeniti borbi preizkušajo svoje znanje, borbenost in vihtijo pri Brunerju, ki je eden med najboljšimi v Sloveniji. Tu se zbirajo ki požre precejšen del finančnih sredstev šahistov, toda z aglim in požrtvovalnim delom bodo rešili tudi ta problem.

Zlet gorenjskih smučarjev

Metropola naše lepe Gorenjske — Kranj — bo 18. januarja 1953, sprejela v svojo sredo smučarje celotne Gorenjske, da z mogočno športno parado dokaže množični razvoj smučarstva Gorenjske v bodoče.

Novo ustanovljena smučarska podzveza Gorenjske, je na svojem občnem zboru v novembru 1952, dokončno sklenila, da bo zlet gorenjskih smučarjev prelomnica dosedanje nemnožičnosti smučarjev v tem delu naše slovenske domovine. Ta množična revija gorenjskih smučarjev v Kranju bo nov dokaz o pravilnosti ustanovitve smučarskih podvez v slovenski republiki.

Zlet vseh smučarjev Gorenjske na katerem bodo teknovali člani, članice, mladinci, mladinke, pionirji, pionirke, smučarji reprezentanti in vsi smučarski funkcionarji, bo prva gorenjska olimpiada belega športa.

Novost tega velikega praznika smučarjev bo, da se bo teknovanje razvijalo brez dosedanjih razrednih klasifikacij, ker samo tako se bodo izbrali pravi prvaki Gorenjske v smučanju in s tem potrdila prava množičnost smučarstva.

Revija smučarjev Gorenjske bo pokazala, da ima smučanje v tem delu Slovenije najlepše tradicije in vse pogoje, da postane v kratkem pravi ljudski šport in naloge gorenjske smučarske podzveze, da v bodoče z

vsemi sredstvi propagira smučanje med delavske in kmečke množice, posebno pa med mladino in pionirje.

Na tej množični prireditvi gorenjskih smučarjev bo prevladovalo geslo: »Niso važne sekunde in desetinke, važna je naša številna udeležba«!

Celotna Gorenjska se pripravlja na ta veliki praznik smučarjev v Kranju, ko si bodo smučarji pripeli svoje smuči na noge in uživali v drsenju, krmarjenju, hitrosti, preizkušnji poguma in v igri telesa. To bo dan tekem gorenjske podzveze, dan manifestacije množičnosti, dan aktiviziranja novih in novih prijateljev zimskega športa na Gorenjskem. Tega dne ne bodo nastopili samo prizkušeni teknovalci, temveč vsi ljubitelji teka na smučeh, ljubitelji smuka in slaloma, ljubitelji skokov. Vsakdo, ki ima smuči, dobre ali slabe, stare ali moderne, se bo na gorenjskem zletu udeležil te množične manifestacije, prve v svobodi, ki bo tudi dokaz volje po napredku in uvod v sezono smučarskih teknovanj.

Vas očetje in mamice, toplo vabimo na ta zlet gorenjskih smučarjev v Kranju, kjer boste imeli priliko videti svoje sinove in hčerke v borbi za častna mesta gorenjskega zleta.

Vsi na zimsko olimpiado Gorenjske!

KULTURA IN PROSVETA

MIRE PUCOVE »OPERACIJA« NA JAVORNIŠKEM ODRU

Med najbolj aktivne odseke DPD »Svoboda« na Javorniku lahko štejemo dramski odsek, ki je v letih po osvoboditvi kljub težkim pogojem uspešno deloval in na odrske deske postavil vrsto odrskih del, med katerimi je tudi nekaj težjih, ki zahtevajo od slehernega člana ansambla požrtvovalnega in vstrajnega študija.

Letošnjo sezono so na Javorniku začeli v počastitev Dneva Republike z dramo Mire Pucove »Operacija« v režiji Matevža Kalana.

Omenjeno delo je doseglo na največjih odrih kakor n. pr. v Ljubljani, Zagrebu itd. velik uspeh. Zanimivo je tudi, da so študij te drame začeli istočasno tudi v Mestnem gledališču in tmeli tudi istočasno

premiero. Zato je bilo zanimanje pri javnosti toliko večje in precej ljubiteljev odra st. je delo ogledalo na obeh odrih in ocenjevalo sposobnosti obeh igralskih ansambllov.

Matevž Kalan je za izvedbo Operacije izbral znane in izkušene igralce, ki so si tekom dolgoletnega sodelovanja odnosno udejstvovanja na odrskih deskah pridobili znanja, kakar tudi bogatih izkušenj. Tu je treba upoštevati razmere in pogoje kakršni obstojajo na Javorniku in prav ti se bistveno v mnogočem razlikujejo od pogojev v katerih žive in delajo polpoklicni sodelavci in igralci Mestnega gledališča na Jesenicah.

Če gledamo uprizoritev »Operacije« na Javorniku iz tega stališča tedaj po vsej pravici in brez pretiravanja

lahko trdimo, da je režiser tov. Matevž Kalan dosegel svoj namen tako glede podajanja igre, kakor tudi scene, ki je bila sicer skromna vendar za prilike javorniškega odra okusno izdelana in je v celoti odgovarjala zamisli avtorice drame.

Gledalci so bili s podajanjem igre zadovoljni predvsem pri glavnih vlogah, ki so jih igralci s prizadevanjem igre in doživeto podali. Tu je omeniti predvsem Jožeta Svetina v vlogi dr. Donata, ilegalca Kostjo, ki ga je podal Jelko Povšin in bil eden izmed najboljših čeprav se je prvi-krat predstavil javorniški publikci, dalje Baragovo in Kovačičevo v vlogi dr. Romihove odnosno dr. Permetove ter Franca Osenka.

Poleg omenjenih igralcev so svoje delo na odru uspešno opravili tudi

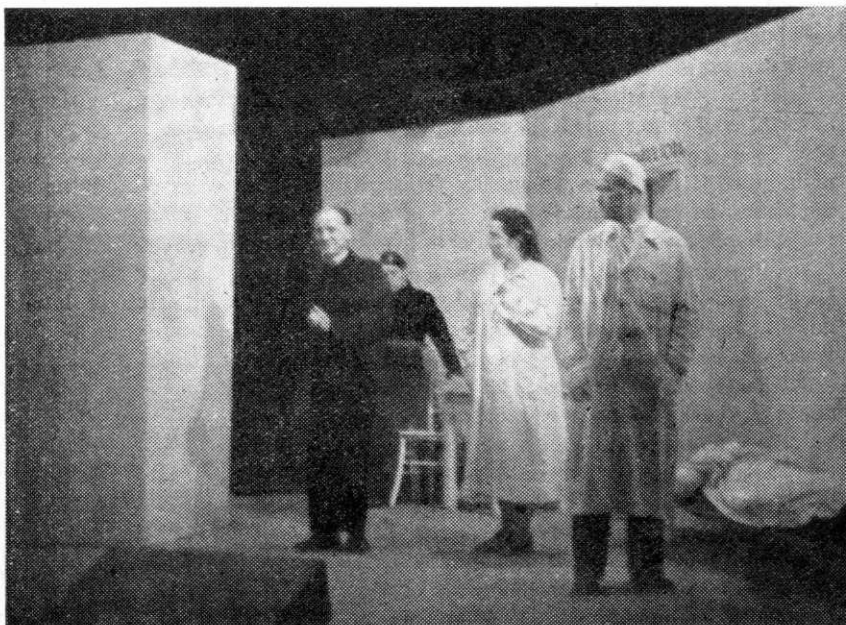
Francka Majnkova, Angelca Mandeljc in Ferdo Centrih.

V letošnjem letu stoji pred igral-skim ansamblom javorniške »Svobode« precej nalog, toda prepričani smo, da jim bodo s prizadevnostjo in vztrajnostjo kos in, da bodo tudi v nadalje ohranili mesto enega najboljših in najaktivnejših odsekov v društvu. To se jim bo posrečilo le pod pogojem če bodo nadaljevali z resnim študijem in doživetim ter realističnim podajanjem zadanih nalog.

E. Z.

Prizor iz prvega dejanja »Operacije« na Javorniku

Foto: Prešern Jože

Polde Ulaga:

Bili smo v Trbovljah

V soboto jutraj. Visoko nad nami so še svetile zvezde in naznanjale lep dan, kar je kaj ugodno vplivalo na precej številno družino. Oni, ki so potovali prvič na tovrstno gostovanje, so bili še posebno razigrani. Vstopili smo v nam določene vagone in se odpeljali proti Trbovljam...

Pred dobrimi tremi meseci je gostovalo na Jesenicah Pevsko društvo »Slavček« iz Trbovelj, ki je odsek »Svobode-Center« Trbovlje. Na nas jeseniške pevce, je naredilo to gostovanje močan vtis. Odločili smo se za pomnožitev zbora in ustanovitev ženskega in mešanega zbora. Odločitev je postajala dejanje. Od vaje do vaje se je večalo število pevcev moškega zbora. Pevke bivšega »Mladega kovinarja« so organizirale ženski zbor in pritegnile vanj nekaj starejših pevk. Kaj kmalu je poleg moškega zbora obstojal tudi ženski zbor, iz obeh pa smo organizirali mešani zbor. Sledil je občni zbor pevskega odseka, na katerem smo sklenili naštudirati program in vrniti obisk »Slavčku« v Trbovlje. S priznanim požrtvovalnostjo večine pevcev in pevk ter z razumevanjem recitatorskega zbora in folklorne skupine je bil program naštudiran in

gostovanje v Trbovljah določeno za 22. novembra.

Organizacija gostovanja je bila dobra. V Trbovljah so nas na železniški postaji sprejeli zastopniki »Slavčka« s predsednikom Vizoviškom na čelu. Od tu smo se odpeljali z rudniškim vlakom v mesto. Pred Mestnim domom nas je sprejelo par sto Trboveljčanov — rudarjev z godbo na pihala, pevskim zborom »Slavček« in pevskim zborom »Zarja« »Svobode« center. Po odigrani pozdravni koračnici nas je v imenu Trboveljčanov pozdravil predsednik LOMO tov. Slavko Borštnar, nakar sta zapela zbora po eno delavsko pesem. Za pozornost in prisrčen sprejem se je v imenu jesenčanov zahvalil predsednik sindikalnega odbora Železarne in predsednik jeseniške »Svobode« tov. France Škrlj. Bili smo presrečni nad tako lepim sprejemom in se kmalu znašli v prijetni družbi »Slavčkov, katerim je bila poverjena organizacija našega gostovanja v Trbovljah.

Nastop smo imeli v Delavskem domu. Vest, da so bile vse vstopnice razprodane že v predprodaji, je naredila na slehernega kaj prijeten vtis in je tudi na razpoloženje ugodno vplivala. Ker sem vedel, da imamo v Trbovljah krstno predstavo, sem bil tega razpoloženja, ki je mnogo pri-

pomogel k izvajanju posameznih točk, vesel posebno jaz.

Na odru nas je pozdravil podpredsednik »Svobode« center Trbovlje tovariš Ivan Dolinar in nam izročil v dar simbolično izdelano rudarsko svetilko. Za pozdrav in darilo se je v našem imenu zahvalil predsednik naše »Svobode« tov. Škrlj. S programom je pričel moški pevski zbor, ki je zapel uvodoma štiri udarne pesmi. Prva, Foersterjevi »Gorenjci«, je bila podana z nekoliko treme, ki pa je izgintla pri naslednjih treh; Venturini »Vstajenje«, Šček »S pesmijo na delo« in Uthman »Prisega rdeči zastavi«. Moškemu zboru je sledil nastop mešanega zbora, ki je zapel kot prvo Fleišmanov »Triglavl«, kot drugo »Nmau čez izaro« in kot tretjo, ki je publiko najbolj navdušil »Mrzel veter tebe žene«. Presenetil nas je zopet pozdrav zastopnikov »Slavčka«, ki so nam izročili šop rdečih nageljnov in lepo sliko, ki predstavlja del trboveljskega rudnika. Zahvalil sem se jim za pozornost in prosil našega predsednika Alojza Radija, da jim izroči naše darilo, kip, ki predstavlja jeseniškega železarja-topilca. Model je izdelal svobodaš Marijan Dolinšek, vlili so ga pa naši livarji. Tudi nastop ženskega zbora je uspel in sledil je recitatorski zbor, ki je recitiral ob spremljavi petja

in harmonike Simčičev »Naš pohod«, ki je bil Trboveljačnom posebno všeč. Zopet je nastopal moški zbor s štirimi koroškimi pesmimi, ki so bile sprejete z izrednim navdušenjem in katerih eno smo morali ponavljati. Radi pestrosti programa je šla z nami tudi folklorna skupina, ki je zaplesala za zaključek sedem gorenjskih plesov v pristnih gorenjskih narodnih nošah in ob spremljavi vaškega kvarteta. Tudi nastop folklorne skupine je navdušil trboveljske rudarje.

Po nastopu je bil v zgornjih prostorih rudniške restavracije družabni večer za nastopajoče in »Slavčke« ter zastopnike trboveljskih »Svobod« in ostalih organizacij, kakor tudi za predstavnike ljudske oblasti. V prijetni družbi smo se pogovorili o bodočem še tesnejšem sodelovanju. Dogovorili smo se, da pride »Slavček« spomladi zopet na Jesenice, mi pa v Trbovlje kmalu za tem. Ure gostovanja v Trbovljah so potekale. Vse bolj in bolj smo spoznavali izredno gostoljubnost Trboveljčanov, od katerih se moramo Jesenčani marsikaj naučiti, če jim hočemo biti v gostoljubju kos. Bilo nas je 125, in vsi smo bili od izstopa z vlaka, oz. avtobusa, do vstopa na vlak, oz. avtobus gost trboveljskih »Slavčkov«, katerih ne bomo nikoli pozabili.

Prišla je ura odhoda. Kratki poslovniki govori so ga še podčrtali in s težkim srcem smo zapeli na trgu dve pesmi v slovo. Ob rokovanju je bilo marsikatero oko solzno, kajti poslavljali so se pevci dveh zborov, ki sta se drug na drugega tako navezala, da bo med njima vez, ki ju veže, trajna.

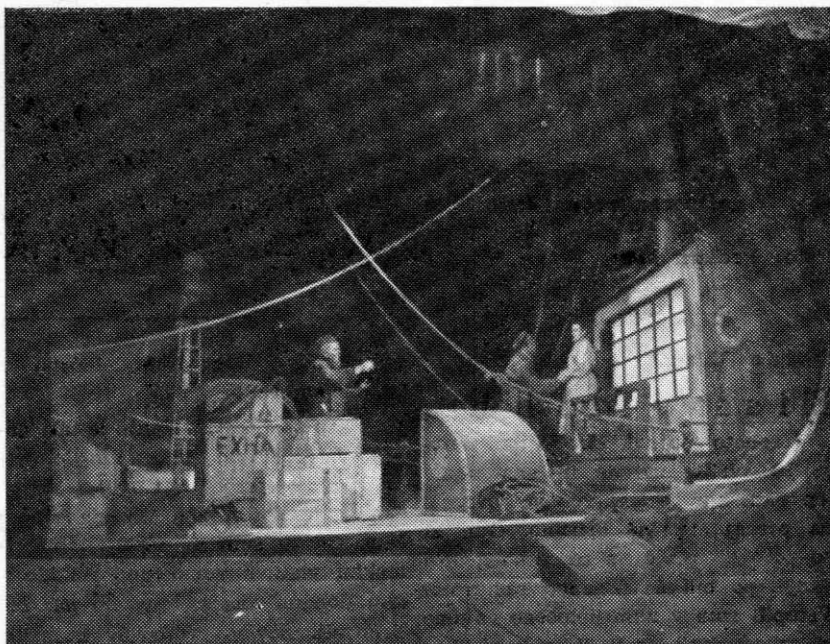
Naše gostovanje v Trbovljah je napravilo na vse izredno lep in nepozaben vtis. Kaj je prava gostoljubnost, smo videli to pot prvič. Prepričan sem, da bo tokratno gostovanje Jesenčanov v Trbovljah mnogo koristilo nadaljnjemu razvoju »Svobode« in predvsem delovanju jeseniških zborov, ki hočejo hoditi po stopinjah Pevskega društva »Slavček« v Trbovljah in vrniti enako gostoljubnost ob prvem njihovem gostovanju na Jesenicah.

Lepo je bilo lahko rečemo vsem. Razumel pa bo le tisti, ki je bil z nami v Trbovljah.

Nekaj iz našega Mestnega gledališča

Mestno gledališče na Jesenicah letos zelo uspešno vrši svoje odgovorno in težko, pa tudi lepo kulturno poslanstvo. V letošnji sezoni beleži 4 premiere, za Novoletno jelko uprizorjena pravljica igra J. Tomažiča »Pohorska bajka« pa je že peta. Skupaj torej v dobrih treh mesecih s ponovitvami iz lanske

ko mislili, da je gledališče samo zabavišče, v katerem res nimaš drugega iskati, kot smeh. Res je, da je del gledališke dejavnosti posvečen tudi smehu in zabavi, toda od vsega začetka je bil in ostane glavni namen gledališča očiščevati človeka, ga kulturno dvigati, razvijati njegov čut za lepoto, dobroto in pravico, nuditi mu vse tiste dobrine in kvalitete, ki jih je ustvarila človeška kultura in umet-

Prizor iz zadnjega dejanja »Ane Christie«

sezone preko 40 predstav za naše železarje, njihove družine in vse ostale. Upajmo, da je jeseniška publika zadovoljna s takim delom gledališča, saj je tudi gledališki kolektiv zadovoljen s svojo publiko, ki letos prav pridno poseča gledališče. Razen z njenim odnosom do resnih iger in dram ni zadovoljen. Razume se, da si danes želimo sprostitev in zabave po izvršenem vsakodnevem delu, da pa mora poleg te želje v vseh nas biti tudi živa potreba po podoživljanju in spoznavanju vsega lepega, vzvišenega in človeškega, ne glede na to, če je vse to po svoji vsebini resno, žalostno, tragično in zahtevno od nas tudi nekoliko razmišljanja in poglobljanja vase. Po odnosu, kakršnega ima gotov del jeseniške publike do gledališča, bi lah-

nost. V naši socialistični stvarnosti pa je ta naloga še večja in odgovornejša, saj nove družbe ne moremo ustvariti brez novega, boljšega človeka.

Pri vsem tem pa je glavno vprašanje naša mladina. Saj je skoraj ni videti v gledališču, razen če odštejemo šolske predstave. Gre pa za tisto mladino, ki je že odrasla šoli in se ravno oblikuje v odrasle, zrele ljudi. Prav ta ne bo dedič in nadaljevalec samo naše nove družbene in politične ureditve, temveč tudi vse naše kulture in umetnosti. Prav bi bilo, če bi se temu vprašanju posvetilo več pozornosti.

In za konec še nekaj. K popoldanskim predstavam mamice in pestunje vodijo tudi dojenčke, ki

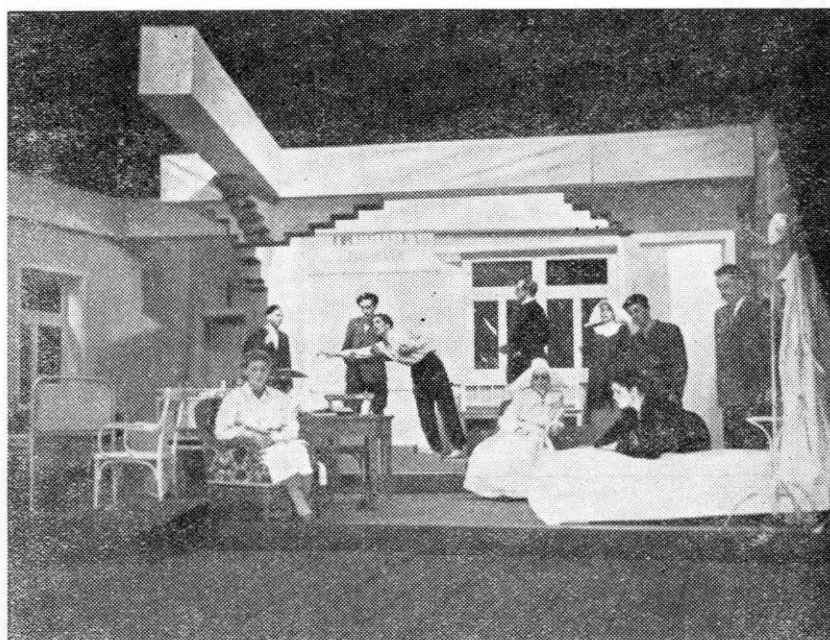

pa še ne morejo biti toliko vzgojeni, da bi vedeli, da se ne sme motiti gledalcev v dvorani, pa tudi igralcev na odru. Gledališki svet je izdal strog nalog, da ne prepuste reditelji k predstavam nobenega otroka izpod šest let, razen če ni izrecno namenjena otrokom.

Gledališki kolektiv upa, da bo jeseniška publika razumela zgornje besede in s svojim razumevanjem, pa tudi željami in predlogi podprla njegove napore za čim uspešnejšo in kvalitetnejšo gledališko ustvarjanje proletarskih Jesenic.

Prizor iz zadnjega dejanja »Operacije«

Foto: France Torkar

Slovenski kvintet je navdušil jeseniške železarje

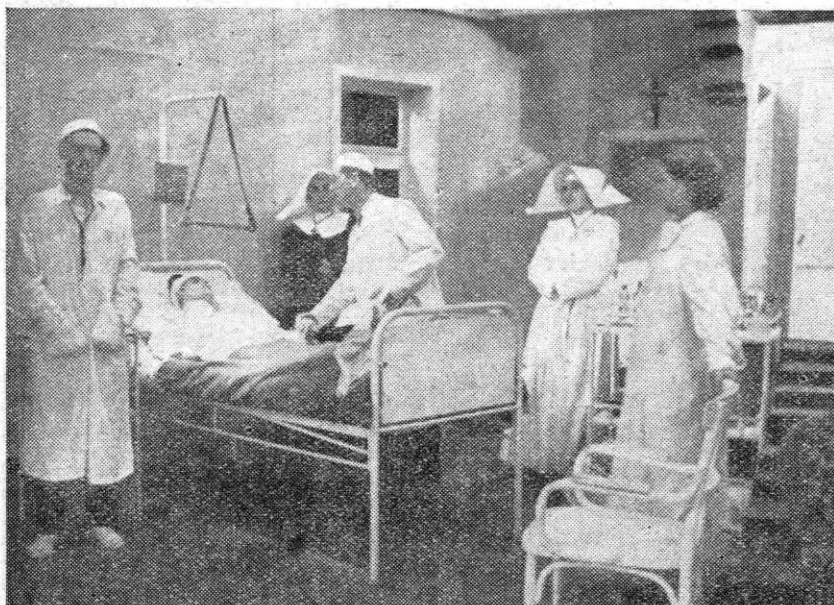
V nedeljo, 21. decembra je gostoval pri nas slovenski oktet iz Ljubljane. Popoldne je priredil koncert na Javorniku, zvečer pa na Jesenicah v dvorani doma »Svobode«. Med javorničani in Jeseničani je vladalo za prvo gostovanje novo organiziranega slovenskega okteta, ki bo predstavil naša umetno in narodno pesem našim izseljencem v Združenih državah Amerike, veliko zanimanje. Prav posebno pa je bilo zanimanje na Jesenicah, saj je bila dvorana doma »Svobode« napolnjena do zadnjega kotička. Uvodoma je pozdravil slovenski oktet zastopnik delovnega kolektiva Železarne Jesenice tov. France Škrli. Ob koncu izvajanja pa jim je izročil zastopnik jeseniške »Svobode« gorenjski šopek, se jim zahvalil za gostovanje in jim želel pri bodočem delu ter predvsem na turneji po Ameriki čim lepših uspehov. V imenu Slovenskega okteta je spregovoril njihov organizacijski vodja, tov. Jože Plevnik. Številni poslušalci, med katerimi smo videli tudi predstavnike jeseniškega javnega življenja, so z velikim zanimanjem sledili izvajanju Slovenskega okteta, ki je naštudiral naravnost edinstven program. Pevci so osvajali srca poslušalcev od pesmi do pesmi in lahko rečemo, da je nastop okteta daleč presegal vse pričakovanje. Tako do-

vršenega petja na Jesenicah še nismo slišali. Težko je reči, kaj zasluži večje priznanje, skladnost zbora, podajanje ali neprisiljenost, s katero so umetniško dovršeno izvajali spored. Interpretacija je dokaz velike sposobnosti dirigenta prof. Janeza Boleta, ki je znal iz pevcev izvabiti vse notranje občutke. Jasna dikcija, prehodi iz dekrescenda v krescendo, od piano do pianissimo, kakor tudi popolna fonetika so bili na višku. Videlo se je, da je vsak član okteta zase dovršen solist in je bilo prav zaradi tega zlivljanja glasov v harmonično enoto naravnost občudovanja vredno. Tudi v najvišjih legah so zaplavali po dvorani čisti in naravni glasovi, k čemur je znatno pripomogla tudi zelo akustična dvorana doma »Svobode«.

V prvem delu so zapeli umetne pesmi, v drugem delu pa narodne. Tu smo slišali belokranjske, madeonske, dalmatinske, srbske, koroške in slovenske narodne pesmi. Številne pesmi programa so vsebovale solo-speve, v katerih so se solisti posebno odlikovali. Sicer znana Aljaževa pesem: »Triglav« je zadonela močno kot himna slovenskega naroda. Njej je sledila Medvedova: »Potnikova pesem«, v kateri je pel solo Gašper Dermota, prvi tenorist ljubljanske Opere. Vasilij Mirkova pesem: »Na trgu« je napravila s soli poseben vtis. Pa tudi vse ostale pesmi, kakor Bučarjeva: »Tam, kjer pisana so polja«, Tomčeva: »Svatke

pesmi«, Foersterjeva: »Spak«, Simoničeva: »Bolen mi leži« ter »Plovi, plovi«, pri katerih smo imeli priliko občudovati poleg Dermote tudi ostale soliste, med drugimi opernega tenorista Janeza Lipuščka, ki je prejel lansko leto na evropskem tekmovanju prvo nagrado, so bile prava mojstrovina in so številne poslušalce naravnost prevzele. V drugem delu, ki so jih pevci zapeli v slovenskih narodnih nošah, smo slišali Devovo: »Sem šel čez gmajnico« Švikaršičeva: »Pojdem u Rute«, Maroltovo: »Dobil sem pisemce«, Devovo: »Je upihnila luč«, Kernjakovo: »Ti pobé jak na lumpej«, Maroltovo: »Furmanska« in »Kaj ti jest tebi dale« ter za zaključek še eno Maroltovo: »Ribniška«. Še bolj kot prvi, je navdušil poslušalce drugi del sporeda. Vsi člani okteta predvsem pa solisti so želi s strani poslušalcev polno priznanje. Višek navdušenja pa je bil pri zadnji, kjer sta prišla do posebne veljave baritonist Tone Kozlevčar in drugi basist Tone Petrovič. Po končanem sporedu so na splošno željo poslušalcev nastopajoči dodali še Maškove »Mlatiče«.

Dvorana Doma »Svobode« je bila veliko premajhna, da bi mogla sprejeti številne ljubitelje naše pesmi in so se morali številni vrniti, ker je bila dvorana razprodana in prenapolnjena. Le oni, ki so prisostvovali koncertu Slovenskega okteta bodo znali ceniti velike mojstrovine pevcev, ki bodo našo pesem v tujini v

Prizor iz drugega dejanja »Operacije«

Po svetu

VPLIV BARVE NA PSIHO LJUDI

Ameriški raziskovalec Howard Ketcham, eden vodečih avtoritet na polju raziskovanj učinkovanja barve na človekovo razpoloženje, je na osnovi doseženih rezultatov ugotovil, da oranžna barva izziva žalost, rumena barva, vključno zelenkasto rumena in zlata povečuje delovanje možgan in občutek prijetnosti. Smatra, da bi morale biti učilnice za umsko zaostale otroke pobarvane z rumeno barvo. Modra barva doprinaša k počivanju, rdeča barva razvija delo možgan in povečava apetit, zelena barva vpliva pomirjevalno in »razhladi« razpoloženje. Siva barva znižuje čustveno razgibanost in zato izziva nezanimanje.

Od socialnega položaja in ekonomskega stanja neke osebe, kakor tudi od vtisa okolice, v kateri ta oseba živi, je odvisna izbira barv te osebe. H. Ketscham je po nalogu raznih trgovskih tvrdk razpisal nekaj anket in ugotovil, da prebivalci Nove Engleške (vzhodni del ZDA) mnogo bolj kot ostali prebivalci Amerike, kupujejo avtomobile temne barve. V drugih krajih pa medtem kupujejo v obdobjih ekonomskih kriz predvsem modre ali druge temne barve, v obdobjih dviga standarda pa kupujejo avtomobile svetlih barv, medtem, ko v Kaliforniji zahtevajo celo pastelne odtenke barv. Ugotovil je, da šoferji neprimerno raje prehitijo avtomobile rdeče, rjave in ru-

mene barve, kot pa črne, modre in zelene.

Ugotovil je tudi, da so športniki, predvsem atleti, zelo občutljivi za barve. Tako je n.pr. nek nogometni trener dal pobarvati oblačilnico svojega moštva z modro barvo, da bi povišal pogoje počitka v polčasu, a prostor, v katerem je igralcem dajal zadnja navodila neposredno pred izhodom na teren je pobarval rdeče, tako, da bi izzval večjo pažnjo pri igralcih. Nek drug trener pa je sobo svojega moštva pobarval z rdečo barvo, nasprotno moštvo pa je namestil v sobo uspavalno modre barve.

GUMIJASTE LUTKE PREKAŠAJO ŽIVE LJUDI V IGRALSKIH SPOSOBNOSTIH

Pravljico iz »Tisoč in ene noči« o Aladinu in čarobni svetilki v Hooliwoodu snemajo z gumijastimi lutkami.

Michael Myerberg je delal 13 let na konstrukciji lutke, ki bi naj bila sposobna izvesti in narediti vse kot živi igralec ali še bolje. Rezultat njegovega dela je gumijasta lutka, ki lahko vsak izraz na svojem »obrazu« napravi z univerzalnim sistemom za gibanje, ki omogoča tudi kretnje telesa in udov.

V filmu bo vsako vlogo igralo dvoje lutk in sicer ena za snemanje cele figure, druga pa samo glava za snemanje od blizu. S pomočjo 16 električnih registrskih plošč je po Myer-

bergovi častno zastopali. Ko so pevci zapustili dvorano, so mnogi polušalci še čakali z željo, da se člani okteta po večerji povrnejo med nje. Le ti so jih osrečili, se po koncertu v veseljem razpoloženju pogovorili z jeseniškimi železarji o marsičem in jim obljubili, da se bodo ob povratku s turneje zopet oglasili na Jesenicah. Ko so za slovo zapeli še enkrat »Ribniško«, so opazili nastopajoči poleg burnega aplavza tudi marsikatero solzo, ki naj bi bila velikim pevcem še v posebno nagrado. Jeseniški železarji ne bodo nikdar pozabili tokratkega obiska Slovenskega okteta in so prepričani, da jih bo ta še obiskal.

Dopisujte v »Železarja«

Oglasi

Preklicujem veljavnost izgubljene legitimacije za vstop v Železarno števil. 3949.

Štajdohar Matija — Javornik, elekt. delavnica

Preklicujem veljavnost izgubljene legitimacije za vstop v Železarno in socialno zavarovanje.

Klemenc Jože — promet

Preklicujem veljavnost izgubljene legitimacije za vstop v Železarno št. 37.

Čop Silvester

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega moža in skrbnega očeta moje družine, se vsem, ki so mi stali s svojo pomočjo ob strani najlepše zahvaljujem:

direktorju Železarne tov. Ropretu Danteju, predsedniku UO tov. Dolinarju Maksu, delovnemu kolektivu Viktorju, predsedniku DS tov. Jasničju obrata Plavž, vsem prebivalcem terena Plavž in vsem množičnim organizacijam Jesenic.

Prav vsem najlepša hvala za vence, poslovilne besede in številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Kejžar Julka in hčerke

bergovi trditvi mogoče, da lutka pokaže vsak izraz obraza, kakor živi igralec. Poleg tega pa lutka lahko izrazi 3.700 kombinacij raznih čustev, kar niti največji igralec ne more.